

FINANŠU UN
KAPITĀLA
TIRGUS
KOMISIJA

SATURS

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes ziņojums	2
Uzraudzība	3
Licencēšana	8
Garantiju fondu darbība	9
Normatīvo aktu izstrāde	11
Starptautiskā sadarbība	14
Finanšu un kapitāla tirgus komisijas uzdevumi 2006. gadam	15
Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2005. gada finanšu pārskati	16
Vadības ziņojums par budžeta izpildi	16
Bilance	18
Ieņēmumu un izdevumu pārskats	20
Naudas plūsmas pārskats	21
Pašu kapitāla izmaiņu pārskats	22
Finanšu pārskatu skaidrojumi	23
Revidentu ziņojums	31
Finanšu un kapitāla tirgus komisijas struktūra	32
Finanšu un kapitāla tirgus dalībnieki	33

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes ziņojums

2005. gadā Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Komisija) saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumu veica banku, krājaizdevu sabiedrību, apdrošināšanas sabiedrību un apdrošināšanas starpnieku, finanšu instrumentu tirgus dalībnieku, kā arī privāto pensiju fondu uzraudzību. Komisijas īstenotais uzraudzības darbs notika saskaņā ar Komisijas stratēģiju, nodrošinot Latvijas finanšu un kapitāla tirgus stabilitāti un attīstību, kā arī ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību.

Komisija pārskata gadā darbojās kā pilntiesīga autonoma valsts iestāde, kuru pārvaldīja padome. Komisijas padome kopš tās iecelšanas ir strādājusi nemainīgā sastāvā: priekšsēdētājs – Uldis Cērps, priekšsēdētāja vietnieks – Jānis Brazovskis, padomes locekļi – Ludmila Vojevoda, Jānis Placis un Gvido Romeiko. Komisijas priekšsēdētāju un viņa vietnieku 2000. gada 26. septembrī uz sešiem gadiem amatā iecēla Saeima, bet Komisijas padomes locekļus 2001. gadā – Komisijas priekšsēdētājs, saskaņojot ar finanšu ministru un Latvijas Bankas prezidentu.

Komisijas darbība 2005. gadā tika finansēta no finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku maksājumiem, kā arī no valsts budžeta un Latvijas Bankas maksājumiem. Komisija nesniedza maksas pakalpojumus un nav saņēmusi ziedojumus. Pārskata gadā Komisijā nav notikušas Valsts kontroles pārbaudes.

2005. gadā notika 49 Komisijas padomes sēdes, kurās tika pieņemti 174 lēmumi. 19 lēmumi bija saistoši visiem finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem, bet 126 lēmumi attiecās uz konkrētiem tirgus dalībniekiem – 36 no tiem bija nelabvēlīgi, bet 90 bija labvēlīgi tirgus dalībniekiem. 29 lēmumi noteica Komisijas darbības vadību.

Pārskata gadā notika 15 Konsultatīvās finanšu un kapitāla tirgus padomes sēdes. Konsultatīvā padome regulāri tika informēta par maksājumiem Noguldījumu garantiju fondā un Apdrošināto aizsardzības fondā, kā arī par šo fondu aktīvu uzkrāšanu un pārvaldīšanu. Gan Komisijas 2006. gada budžeta projekts, gan darba plāns 2006. gadam tika nodots izvērtēšanai Konsultatīvajai padomei, kura ir devusi tiem pozitīvu novērtējumu.

Piedaloties Komisijas speciālistiem, kopumā 2005. gadā Latvijas finanšu un kapitāla tirgus regulēšanai tika izstrādāti un stājās spēkā divi jauni likumi – Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas starpnieku darbības likums un Finanšu konglomerātu likums –, 11 grozījumi sešos citos tirgum saistošos likumos, kā arī tika apstiprināti seši Komisijas izdotie noteikumi un deviņi grozījumi noteikumos.

Pārskata gadā Komisijā sekmīgi darbojās iekšējās kontroles sistēma un Komisija turpināja uzturēt un pilnveidot Kvalitātes vadības sistēmu atbilstoši standarta ISO 9001:2000 prasībām. 2005. gadā pārbaudes Komisijā veica gan iekšējais audits, gan sertifikācijas organizācija *Bureau Veritas Quality International*, apliecinot Komisijas kvalitātes vadības sistēmas atbilstību standartam ISO 9001:2000.

2005. gadā Komisija veica savu klientu ikgadējo aptauju par svarīgākajiem Komisijas darbības aspektiem – pārbaudēm, konsultācijām, regulējošo noteikumu izstrādi un informācijas izplatīšanu. Komisijas darbs kopumā tika vērtēts kā labs, bet ierosinājumi tika izskatīti kvalitātes vadības pārskata sēdē un apkopoti darba pilnveidošanai.

Komisijā pārskata gada beigās strādāja 93 darbinieki. Komisijas speciālistu zināšanas tika papildinātas semināros par jauno Bāzeles vienošanos par kapitālu (*Basel Capital Accord II*) un tās ieviešanu, kā arī par citām finanšu tirgus un tā uzraudzības aktualitātēm.

Komisija 2005. gadā apstiprināja budžetu un darba plānu 2006. gadam, kuru pilns teksts pieejamas mājas lapā internetā www.fktk.lv.

Uzraudzība

Banku jomā uzraudzība tiek veikta saskaņā ar Bāzeles efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem, apdrošināšanas jomā – saskaņā ar Starptautiskās apdrošināšanas uzraudzības asociācijas pamatprincipiem un finanšu instrumentu tirgus jomā – saskaņā ar Starptautiskās vērtspapīru komisiju organizācijas pamatprincipiem.

Uzraudzības darba pamatprincipi

Finanšu sektora uzraudzība Latvijā balstās uz tirgus dalībnieku darbības risku novērtēšanu. Ņemot vērā Eiropas Savienības (ES) uzraudzības principus, Komisija 2004. un 2005. gadā turpināja pilnveidot sistēmu nepārtrauktai individuālo tirgus dalībnieku risku novērtēšanai, kas ir līdzeklis, lai identificētu, analizētu un novērtētu uzraugāmo institūciju darbībai piemētošos riskus un novērtētu to lietoto metožu šo risku pārvaldīšanai kvalitāti, pietiekamību un atbilstību darbības apmēriem un sarežģītībai. Ar mērķi nodrošināt uzraudzības procesa caurskatāmību un vienotu izpratni 2005. gadā notika minētās sistēmas projekta apspriešana ar tirgus dalībniekiem un, ņemot vērā to ieteikumus un priekšlikumus, tika veikta sistēmas pilnveidošana.

Finanšu pārskatu analīze ļauj novērtēt tirgus dalībnieku finansiālo stabilitāti, darbības riskus un to tendences un darbības atbilstību likumā noteiktajām prasībām. Šīs analīzes rezultāti regulāri tika iesniegti Komisijas padomei, kurā tika noteikti uzraudzības turpmākās darbības uzdevumi un prioritātes. Finanšu pārskatu analīze tiek ņemta vērā, plānojot klātienēs pārbaudes. Pārbaudžu galvenais uzdevums ir novērtēt uzraugāmās iestādes finansiālo stabilitāti, kapitāla pietiekamību un to, vai iekšējās kontroles sistēma nodrošina risku pietiekamu novērtēšanu un pārvaldīšanu. Laikus atklājot problēmu cēloņus un rodot risinājumus to novēršanai, tiek mazināta individuālā tirgus dalībnieka iespēja nepildīt savas saistības, kā arī varbūtējo problēmu ietekme uz finanšu un kapitāla tirgu kopumā. Lai pieņemtie lēmumi būtu skaidri un pamatoti, Komisijā, analizējot pārbaudžu rezultātus, tiek uzklauti tirgus dalībnieki.

Banku un krājaizdevu sabiedrību uzraudzība

2005. gadā bankas Latvijā veidoja vairāk nekā 96.49% no kopējiem finanšu tirgus aktīviem. Savukārt krājaizdevu sabiedrības veidoja 0.06% no visiem aktīviem.

Pārskata gadā Komisijas darbinieki bankās veica 34 pārbaudes. Tāpat kā iepriekšējos gados tika vērtēta aktīvu kvalitāte un analizēta iekšējās kontroles sistēma. Pamatojoties uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, Komisija veica 14 tādu banku uzraudzību, kuras veidoja banku grupas. Šīs pārbaudes ietvēra arī grupu veidojošo uzņēmumu, tajā skaitā līzinga sabiedrību, pārbaudes, kuru mērķis bija pārliecināties, ka tajos ir izveidota efektīva iekšējās kontroles sistēma un riska vadības sistēma, kas ļauj bankai efektīvi pārvaldīt riska darījumus grupas ietvaros.

Kreditrisks

Pārskata gadā turpināja būtiski pieaugt izsniegto kredītu apmērs, tāpēc šajā gadā tika veiktas trīs pārbaudes, kurās Komisijas darbinieki pārbaudīja kredītportfeļa kvalitāti un izvērtēja banku kreditrisku pārvaldīšanas sistēmas (kreditrisku identificēšana, mērīšana, pārraudzība un kontrole), lai savlaicīgi noteiktu to trūkumus un iespējamās ar kredītu atmaksu saistītās problēmas. Tika izvērtētas banku kredītu piešķiršanas stratēģijas, politikas un procedūras. Kopš 2004. gada ieviešot banku kredītu datu bāzi un pakāpeniski uzkrājot tajā informāciju par banku kredītu struktūru un kvalitāti, Komisija 2005. gadā izmantoja minēto informāciju, analizējot banku kredītportfeli dažādos griezumos. Par katru banku tika sagatavots risku novērtējums, kurš tika izskatīts Komisijas padomē.

2005. gadā bankām tika ieteikts veikt kredītportfeļa stresa testēšanu saskaņā ar dažādiem procentu likmju un/vai nodrošinājuma cenu izmaiņu scenārijiem, rūpīgi izvērtēt prasības minimālajiem regulārajiem privātpersonas/mājsaimniecības neto ienākumiem un tai ienākumu daļai, kura atkarībā no aizņēmēja riska pakāpes varētu tikt novirzīta regulāriem kredīta pamatsummas un procentu maksājumiem.

Reputācijas risks

2005. gadā Komisija turpināja raudzīties, lai tirgus dalībnieku iekšējās kontroles sistēmas būtu izstrādātas tā, ka tās nodrošina principa "Pazīsti savu klientu" īstenošanu un spēj savlaicīgi identificēt neparastus un aizdomīgus darījumus un ziņot par tiem Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam, kā arī atturēties no šādiem darījumiem.

Komisija piedalījās likuma "Par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanu" grozījumu izstrādē, kas tika pieņemti Saeimā 2005. gada 26. maijā. Jaunās likuma prasības nosaka, ka tirgus dalībniekiem jāveic mērķtiecīgi, samērīgi un lietderīgi pasākumi patieso labuma guvēju noskaidrošanā un klientu personiskās un saimnieciskās darbības pārzināšanā, kā arī

jāuzrauga savu klientu veiktie darījumi, lai pārliecinātos par klientu darījumu atbilstību faktiskajai to saimnieciskās darbības specifikai.

2005. gadā tika veiktas 33 pārbaudes 15 bankās par to, kā bankas nodrošina likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasību ievērošanu un kāda ir to iekšējās kontroles sistēmu kvalitāte un efektivitāte.

2005. gadā divām bankām par nepilnībām noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, it īpaši par trūkumiem iekšējās kontrolēs sistēmā, kuru dēļ tika konstatēta nepietiekama klientu saimnieciskās darbības pārzināšana, Komisija piemēroja naudas sodu 5 tūkst. latu apmērā, bet vienai bankai – 35 tūkst. latu apmērā. Grozījumi Kredītiestāžu likumā, kuri stājās spēkā pārskata gadā, dod tiesības Komisijai piemērot bankām naudas sodu līdz 100 tūkst. latu gadījumos, kad konstatēti pārkāpumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā.

2005. gadā bija vērojami būtiski banku iekšējās kontroles sistēmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā kvalitātes un efektivitātes uzlabojumi, proti:

- samazinājies tādu darījumu skaits, par kuriem finanšu iestādes nebija ziņojušas LR Ģenerālprokuratūras Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam, taču kuros bija saskatāmas neparastu vai aizdomīgu darījumu pazīmes. 2005. gadā Komisija ziņoja Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam par 23 šādiem pārbaužu laikā konstatētiem nepazīstamiem darījumiem, savukārt 2004. gadā nebija ziņots par 103 šādiem darījumiem;
- sadarbojoties ar Komisiju un ārējiem auditoriem, bankas veica noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas politiku un procedūru pilnveidošanu, kuras šobrīd atbilst gan Latvijas likumu, gan labākās starptautiskās prakses prasībām.

Līdz konstatēto iekšējās kontroles sistēmas trūkumu novēršanai 2005. gada beigās pastiprinātās uzraudzības kārtība bija saglabāta divām bankām.

2005. gada laikā Komisija, sadarbojoties ar Latvijas Komerčbanku asociāciju, ir noteikusi vienotus standartus arī jomās, kuras neregulē Finanšu darbības uzdevumu grupas cīņai ar naudas atmazgāšanu (*FATF*) rekomendācijas un pasaules labākā prakse. 2005. gada oktobrī bankas vienojās par standartiem skaidras naudas izmaksām darījumos ar bankas kartēm, kuru mērķis ir ieviest vienotu pieeju maksimālo dienas limitu noteikšanā un mazināt krāpniecisku darījumu veikšanas iespēju, tādējādi ierobežojot reputācijas risku.

Sekojošā iepriekšējo gadu praksei, arī 2005. gadā Komisija apkopoja gadījumus, kad pastāvēja aizdomas par iespējamiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas gadījumiem, un šīs tipoloģijas izsūtīja visiem tirgus dalībniekiem, lai tirgus dalībnieku izstrādātās iekšējās kontroles sistēmas nodrošinātu šādu aizdomīgu darījumu savlaicīgu identifikāciju.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jautājumos 2005. gadā Komisijas pārstāvji turpināja piedalīties Eiropas Padomes Naudas atmazgāšanas novēršanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komitejas (*Moneyval*) darbā, kā arī divpusējos kontaktos sadarbojās ar ASV Finanšu ministrijas un Federālo rezervju bankas pārstāvjiem.

Apdrošināšanas sabiedrību uzraudzība

2005. gada beigās Latvijā darbojās 12 nedzīvības apdrošināšanas sabiedrības un piecas dzīvības apdrošināšanas sabiedrības, kas veidoja 1.92% no kopējiem finanšu tirgus aktīviem.

Komisijas darbinieki 2005. gadā veica deviņas apdrošināšanas sabiedrību pārbaudes, t.sk. trīs darbības pilnās pārbaudes nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībās un sešas tematiskās pārbaudes – vienā dzīvības un piecās nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībās. Pārbaudēs īpaša uzmanība tika pievērsta apdrošināšanas sabiedrību aktīvu, tehnisko rezervju apmēra atbilstības saistībām par noslēgtajiem apdrošināšanas un pieņemtās pārapdrošināšanas līgumiem, saistību nodošanas pārapdrošināšanā, tehnisko rezervju pietiekamības un tehnisko rezervju ieguldījumu atbilstības Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likuma prasībām novērtēšanai, kā arī apdrošināšanas sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanai un analīzei un likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasību izpildei. Pēc katras pārbaudes Komisija noteica veicamos pasākumus konstatēto trūkumu novēršanai. Pārbaudēs īpaša uzmanība tika pievērsta iekšējās kontroles sistēmām, lai pārliecinātos, vai apdrošinātāji apzinās iespējamos riskus un tos kontrolē. Par katru apdrošinātāju tika sagatavots risku novērtējums, kurš tika izskatīts Komisijas padomē. Risku novērtējumā tika izvērtēti riski, kas saistīti ar riska parakstīšanu, tehnisko rezervju veidošanu, saistību pārapdrošināšanu, ieguldījumu darbību, kā arī vadības risks, operāciju veikšanas risks un reputācijas risks.

Komisijas veikto pārbaužu rezultātā vienam apdrošinātājam tika uzlikta soda nauda 5 tūkst. latu apmērā par Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likuma prasību neievērošanu, tajā skaitā par apdrošinātāja iekšējās kontroles sistēmas neatbilstību likuma prasībām, un par likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasību nepildīšanu, arī par nezīņošanu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam par darījumiem, kuru pazīmes atbilst vismaz vienai no neparasta darījuma pazīmju sarakstā ietvertajām pazīmēm.

Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs

2005. gada 25. martā spēkā stājās Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 195 "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtība".

Komisija, pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu un minētajiem noteikumiem, 2005. gadā veica biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" administrētā Garantijas fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtības ievērošanas pārbaudi un informēja Finanšu ministriju un Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju par minētās pārbaudes rezultātiem.

Finanšu instrumentu tirgus uzraudzība

Emitentu darbība

Saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma, kas stājās spēkā 2004. gada 1. janvārī, normām finanšu instrumentu atrašanās regulētajā tirgū ir nepieciešams priekšnoteikums, lai finanšu instrumenti būtu publiskajā apgrozībā. Lai pilnveidotu šo procesu, 2005. gadā tika pieņemti Finanšu instrumentu tirgus likuma grozījumi, kuri regulēja minēto jautājumu, paredzot pārejas periodu, kas deva emitentiem iespēju sakārtot akciju publisko apgrozību atbilstoši likuma prasībām, proti, likums noteica, ka akciju sabiedrībai, kuras akcijas laistas publiskajā apgrozībā līdz Finanšu instrumentu tirgus likuma spēkā stāšanās dienai, bet nav iekļautas regulētajā tirgū, akcionāru sapulcē ne vēlāk kā līdz 2005. gada 31. decembrim jāizlemj jautājums par akciju iekļaušanu regulētajā tirgū. Ja akcionāru sapulce pieņem lēmumu neiekļaut akcijas regulētajā tirgū, tiem akcionāriem, kuri balsojuši pret iekļaušanu, jāizsaka akciju atpirkšanas obligātais piedāvājums. Ja akcionāru sapulce pieņem lēmumu iekļaut akcijas regulētajā tirgū, tai līdz 2005. gada 31. decembrim jāiesniedz Komisijai prospekts akciju iekļaušanai regulētajā tirgū. Grozījumi arī paredz atbildību par šis likuma prasības neievērošanu.

Ja 2004. gadā Finanšu instrumentu tirgus likuma Pārejas noteikumi attiecās uz 29 emitentiem, tad 2005. gadā minētā likuma Pārejas noteikumi attiecās uz deviņiem emitentiem, kuriem akcionāru sapulcē bija jāizskata jautājums par akciju iekļaušanu regulētajā tirgū, un vienu emitentu, kuram bija jāiesniedz prospekts akciju iekļaušanai regulētajā tirgū. 2005. gada laikā pieci emitenti pieņēma lēmumu par akciju iekļaušanu regulētajā tirgū. Saskaņā ar likumā noteikto, lai iekļautu akcijas regulētajā tirgū, Komisijā jāreģistrē prospekts. Pārskata gadā trīs no minētajām piecām akciju sabiedrībām reģistrēja Komisijā prospektus akciju iekļaušanai regulētajā tirgū, bet divām sabiedrībām prospekta akciju iekļaušanai regulētajā tirgū iesniegšanas termiņš ir 2006. gadā.

Trīs emitentu akcionāru sapulces pieņēma lēmumu neiekļaut akcijas regulētajā tirgū un izteica obligāto akciju atpirkšanas piedāvājumu. Vienā gadījumā Komisija sāka administratīvo procesu, jo emitenta akcionāri pieņēma lēmumu neiekļaut akcijas regulētajā tirgū, bet akcionāri, kuri balsoja pret akciju iekļaušanu regulētajā tirgū, likumā noteiktajā kārtībā un termiņā neizteica obligāto akciju atpirkšanas piedāvājumu. Viena emitenta akcionāri 2005. gadā neizskatīja jautājumu akcionāru sapulcē un nepieņēma lēmumu par akciju iekļaušanu regulētajā tirgū, un Komisija sāka administratīvo procesu par minēto faktu.

Komisija pārskata gadā pabeidza divas 2004. gadā sāktas administratīvās lietas par to, ka emitenta akcionāri akcionāru sapulcē pieņēma lēmumu neiekļaut akcijas regulētajā tirgū, bet akcionāri, kuri balsoja pret akciju iekļaušanu regulētajā tirgū, neizteica obligāto akciju atpirkšanas piedāvājumu. Vienā gadījumā, mainoties apstākļiem, administratīvā lieta tika izbeigta, bet otrā gadījumā tika pieņemts administratīvais akts par likuma neievērošanu. Šāds Komisijas lēmums dod pārējiem akcionāriem tiesisku pamatu tiesas ceļā prasīt zaudējumu atlīdzību, ko tie, iespējams, cietuši obligātā akciju atpirkšanas piedāvājuma neizteikšanas dēļ.

Divos gadījumos Komisija veica administratīvo procesu, kad Komisijas rīcībā nonāca fakti, ka persona, iespējams, nebija ziņojusi par nozīmīgas līdzdalības iegūšanu emitenta balsstiesīgajā kapitālā vai nebija ziņojusi par akciju atsavināšanu apmērā, kas noteikts likumā. Viena lieta tika izbeigta 2005. gadā, jo neapstiprinājās fakts, kura dēļ tā tika sākta, bet otra lieta turpinās 2006. gadā.

Uzraugot darījumus ar finanšu instrumentiem regulētajā tirgū, Komisija pastāvīgi sekoja līdzi, vai regulētajā tirgū nenotiek tirgus manipulācijas. 2005. gadā tika veiktas četras pārbaudes par veiktajiem darījumiem ar emitentu akcijām, kad bija aizdomas par tirgus manipulācijām vai iekšējās informācijas izmantošanu. Trijos gadījumos pārbaudes tika pārtrauktas, jo neapstiprinājās fakts, kura dēļ tās tika sāktas, un viena lieta turpinās 2006. gadā. Ar mērķi pilnveidot šo procesu un nodrošināt darījumu ar finanšu instrumentiem regulētajā tirgū nepārtrauktu uzraudzību Komisija un Rīgas Fondu birža (RFB) vienojās par regulāru informācijas sniegšanu Komisijai par RFB tirdzniecības sistēmā iesniegtajiem uzdevumiem un RFB tirdzniecības sistēmā izpildītajiem uzdevumiem ar RFB regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, kā arī par apkopotās informācijas par darījumiem ar regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem un par emitentu iekšējās informācijas turētājiem sniegšanu.

Divos gadījumos Komisija veica pārbaudi par personu rīcību, ieviejojot laikrakstos paziņojumus par emitentu darbību. Ņemot vērā, ka atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likumam tirgus manipulācijas ir "tādas informācijas izplatīšana ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību, kura rada vai var radīt nepatiesu vai maldinošu priekšstatu par finanšu instrumenta vai atvasināta preču instrumenta cenu, pieprasījumu vai piedāvājumu, tai skaitā apzināti nepatiesas vai maldinošas informācijas izplatīšana, ja persona, kas izplata šo informāciju, zina vai tai būtu bijis jāzina, ka informācija ir nepatiesa vai maldinoša", bet atbildība par tirgus manipulācijām ar finanšu instrumentiem noteikta Krimināllikumā, Komisija abos gadījumos nosūtīja tiesību aizsardzības iestādēm iesniegumus ar lūgumu izvērtēt, vai attiecīgo personu rīcībā nav saskatāmas Krimināllikumā norādītās noziedzīga nodarījuma pazīmes.

Vienā gadījumā Komisija veica administratīvo procesu par informācijas par emitenta būtiskiem notikumiem neatklāšanu. Tika izdots administratīvais akts par Finanšu instrumentu tirgus likuma neievērošanu attiecībā uz emitenta būtisku notikumu atklāšanu Biržai nekavējoties tās noteiktajā kārtībā, kā rezultātā Biržas noteiktajā kārtībā un termiņos ieguldītājiem nebija pieejama informācija par emitenta būtiskiem notikumiem.

Vienā gadījumā Komisija veica pārbaudi, lai noskaidrotu, vai persona ir sniegusi informāciju Biržai par būtiskiem notikumiem. Pārbaude tika pārtraukta, jo neapstiprinājās fakts, ka varētu būt notikuši Finanšu instrumentu tirgus likuma vai finanšu tirgus regulētāja normatīvo aktu prasību pārkāpumi, kas varētu būt par pamatu administratīvā akta izdošanai.

Finanšu instrumentu tirgus likums paredz noteiktus pienākumus personām, kuras ir tādu kapitālsabiedrību, kuru emitēti finanšu instrumenti ir iekļauti regulētajā tirgū, iekšējās informācijas turētāji. Komisija 2005. gadā sāka vairākus administratīvos procesus (kopškaitē 16), lai pārbaudītu, vai iekšējās informācijas turētāju sarakstā iekļautās personas ir izpildījušas Finanšu instrumentu tirgus likuma prasību attiecībā uz paziņojuma sniegšanu regulētā tirgus organizētājam RFB par to veiktajiem darījumiem ar attiecīgā emitenta akcijām. Lēmumi administratīvajās lietās 2005. gadā pieņemti netika, jo pārbaudes šajās lietās tiek turpinātas.

2005. gadā Komisija turpināja izskatīt divas administratīvās lietas, kurās Komisijai jānoskaidro, vai persona netiešā veidā nav ieguvusi vismaz 50 procentus emitenta balsstiesīgā kapitāla un neizvairās no obligātā akciju atpirkšanas piedāvājuma izteikšanas. Šajās lietās administratīvā procesa ilgums ir saistīts ar nepieciešamību iegūt informāciju no ārvalstu uzraudzības institūcijām un ārvalstu tirgus dalībniekiem.

Ieguldījumu brokeru sabiedrības un ieguldījumu pārvaldes sabiedrības

2005. gada beigās ieguldījumu brokeru sabiedrības veidoja 0.06% no kopējiem finanšu tirgus aktīviem un ieguldījumu pārvaldes sabiedrības veidoja 0.02% no kopējiem aktīviem.

2005. gadā tika veikta pārbaude ar mērķi novērtēt bankas darījumus ar finanšu instrumentiem, izmantojot RFB "e-broker" tirdzniecības sistēmu. Pēc Komisijas viedokļa, darījumos ar akcijām RFB, kurus veica viens bankas klients, bija saskatāmas manipulatīvu darījumu pazīmes. Izpildot likuma prasības, Komisija nosūtīja Ekonomikas policijai turpmākai rīcībai informāciju par bankas pārbaudes rezultātiem. Pēc Ekonomikas policijas informācijas, noskaidrojot lietas būtību, par tirgus manipulāciju veikšanu tika ierosināta krimināllieta.

Regulētā tirgus organizētājs un Latvijas Centrālais depozitārijs

2005. gadā tika veikta Latvijas Centrālā depozitārija (Centrālais depozitārijs) pārbaude. Pārbaudes laikā tika novērtēta Centrālā depozitārija darbība norēķinu operāciju organizēšanas un veikšanas, finanšu instrumentu uzskaites veikšanas, finanšu instrumentu notikumu izpildes, finanšu instrumentu īpašnieku noskaidrošanas un Centrālā depozitārija dalībnieku darbības uzraudzībā, kā arī iekšējā audita jomā.

Veicot uzraudzības funkcijas, Komisija vērtēja Centrālā depozitārija un RFB izstrādāto noteikumu projektu atbilstību Finanšu instrumentu tirgus likuma, citu normatīvo aktu prasībām un to pienākumu sekmīgai izpildei. 2005. gadā Komisija izskatīja un izvērtēja četru Centrālā depozitārija un četru RFB noteikumu grozījumu projektus.

Privāto pensiju fondu un valsts fondēto pensiju shēmas uzraudzība

Pārskata gadā pensiju fondi veidoja 0.02% no kopējiem Latvijas finanšu sistēmas aktīviem.

Privāto pensiju fondu un valsts fondēto pensiju shēmas privāto līdzekļu pārvaldītāju uzraudzība tika veikta, gan regulāri saņemot un analizējot finanšu pārskatus – privātie pensiju fondi iesniedz Komisijā ceturkšņa darbības pārskatus, bet valsts fondēto pensiju shēmas (VFPS) privātie līdzekļu pārvaldītāji iesniedz VFPS ieguldījumu plānu mēneša pārskatus –, gan veicot

pensiju fondu un VFPS privāto līdzekļu pārvaldītāju pārbaudes klātienē. 2005. gadā tika veikta viena privātā pensiju fonda pārbaude. Tās mērķis bija novērtēt pensiju fonda finansiālo stāvokli, vadības darbu, pensiju plāna aktīvu kvalitāti, ienākumu/izdevumu struktūru, kā arī pensiju fonda, līdzekļu turētāja un līdzekļu pārvaldītāja darbības atbilstību likumu, Komisijas izdoto noteikumu un norādījumu un citu normatīvo aktu prasībām.

2005. gadā tika veikta arī vienas ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, kura veic VFPS līdzekļu pārvaldītāja funkcijas, darbības pārbaude.

2005. gadā Latvijas normatīvajos aktos pilnībā tika pārņemta ES direktīva, kas nosaka vienotas prasības visu dalībvalstu pensiju fondiem vairākās pensiju fondu darbības jomās un paredz plašākas iespējas privātajiem pensiju fondiem izvērst darbību ne tikai Latvijas iekšējā tirgū, bet arī paplašināt pārrobežu darbību. **Eiropas Apdrošināšanas un pensiju fondu uzraugu komiteja** (*Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors*), kurā piedalās arī Komisija, ir izveidojusi **Papildpensiju darba grupu** (*Occupational Pensions Committee*), lai precīzāk un pilnīgāk varētu ieviest direktīvas prasības dalībvalstīs, kā arī gūtu priekšstatu par pensiju sistēmu atšķirībām starp dalībvalstīm, lai varētu nodrošināt efektīvu pārrobežu uzraudzību.

Informācijas sistēmu drošības pārbaudes

Uzraudzības funkciju ietvaros pārskata gadā Komisija veica astoņas tirgus dalībnieku informācijas sistēmu drošības klātienes pārbaudes. Lai nodrošinātu Komisijas veikto informācijas sistēmu drošības auditu efektivitāti, tika pielietota gan atbilstības audita, gan uz risku novērtējumu balstīta audita metodika. Informācijas sistēmu drošības risku uzraudzības jautājumos Komisija aktīvi sadarbojās ar Latvijas Banku.

Pārskata gadā tika ieviestas jaunas regulējošas normas, t.sk. Kredītiestāžu likumā, Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā un Finanšu instrumentu tirgus likumā, informācijas tehnoloģiju ārpakalpojumiem, kas nosaka ne tikai finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku atbildību pret saviem klientiem, ja sniegto finanšu pakalpojumu nodrošina vai atbalsta kāds ārpakalpojuma sniedzējs, bet arī dod tiesības ārpakalpojumu līgumos ietvert noteikumus, kas ļauj detalizētāk uzraudzīt un vērtēt ārpakalpojuma kvalitāti gan pašam tirgus dalībniekam, gan Komisijai.

Klientu sūdzību izskatīšana

Komisijas speciālisti izskatīja klientu sūdzības un atsauksmes par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku darbību. Kopā 2005. gadā izskatīti 129 (2004. gadā – 180) iesniegumi, t.sk. par kredītiestāžu darbību – 46 (2004. gadā – 101), par apdrošinātāju darbību – 67 (2004. gadā – 67), par finanšu instrumentu tirgus dalībnieku darbību – 16 (2004. gadā – 12). Lielākā sūdzību daļa bija saistīta ar kontu apkalpošanu kredītiestādēs (informācijas sniegšana par kontu, komisijas maksa par konta apkalpošanu), ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksām apdrošināšanas sabiedrībās, bet finanšu instrumentu tirgū – ar emitentu darbību un akciju atpirkšanu. Kaut arī vairumā gadījumu Komisija saskaņā ar likumu nebija tiesīga risināt tirgus dalībnieku un klientu civiltiesiskos strīdus, jo tādi ir risināmi tiesā, Komisijas speciālisti iepazinās ar sūdzībās izklāstīto, kā arī lūdza papildu informāciju no tirgus dalībniekiem, lai, saņemot šo informāciju, pārliecinātos, vai tirgus dalībnieks nav pārkāpis likumus vai noteikumus, kuru izpildi kontrolē Komisija. Četros gadījumos, pamatojoties uz saņemtajām sūdzībām, Komisija sāka administratīvo procesu.

Licencēšana

Pārskata gada beigās Latvijā darbojās 22 bankas un viena ārvalsts bankas filiāle. 2005. gadā netika izsniegta vai anulēta neviena licence kredītiestādes darbībai.

2005. gada beigās Latvijā strādāja 34 kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības. Pārskata gadā divām kooperatīvajām krājaizdevu sabiedrībām tika izsniegta licence, bet nevienai sabiedrībai licence krājaizdevu sabiedrības darbībai netika anulēta.

Apdrošināšanas sektorā 2005. gada beigās darbojās 17 apdrošināšanas sabiedrības un 35 apdrošināšanas brokeru sabiedrības (trīs apdrošināšanas brokeru sabiedrības nepārreģistrējās apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas starpnieku reģistrā). Tika izsniegti 13 brokeru sertifikāti fiziskām personām, un pēc normatīvo aktu izmaiņām – 15 atzinumi brokeriem – fiziskām personām. Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas starpnieku reģistrā 2005. gadā tika reģistrēti septiņi apdrošināšanas brokeri – juridiskās personas, 212 apdrošināšanas aģenti – juridiskās personas un 340 apdrošināšanas aģenti – pašnodarbinātās personas.

Gada beigās darbojās 10 ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, kuras pārvaldīja 13 atvērto ieguldījumu fondus un četrus slēgtos ieguldījumu fondus. Astoņām sabiedrībām ir izsniegta licence valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanai. Vienai ieguldījumu pārvaldes sabiedrībai tika izsniegta licence ieguldījumu pārvaldes pakalpojumu sniegšanai un vienai pēc pašas iniciatīvas izsniegtā licence tika anulēta.

2005. gadā tika reģistrēti divi jauni atvērtie un viens jauns slēgtais ieguldījumu fonds un pēc paša ierosinājuma tika likvidēts viens slēgtais ieguldījumu fonds. 2005. gadā 18 jauni ārvalstu ieguldījumu fondi izteica vēlmi izplatīt savus finanšu instrumentus Latvijā, tādēļ pārskata gada beigās izplatīt vērtspapirus Latvijā bija tiesīgi 26 ārvalstīs reģistrēti ieguldījumu fondi.

2005. gada beigās darbojās seši privātie pensiju fondi un 13 pensiju plāni. Vienam pensiju fondam tika izsniegta speciālā atļauja (licence) pensiju fonda darbībai. Šajā gadā tika reģistrēti trīs jauni valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāni, kā arī tika reģistrēti 15 grozījumi esošajos valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plānos.

Pārskata gada beigās finanšu instrumentu tirgū darbojās 25 ieguldījumu pakalpojumu sniedzēji – 20 kredītiestādes un piecas brokeru sabiedrības. Vienai ieguldījumu brokeru sabiedrībai tika izsniegta licence ieguldījumu pakalpojumu sniegšanai un divām sabiedrībām pēc pašu lūguma sakarā ar reorganizāciju licence tika anulēta.

2005. gadā Komisija atļāva izteikt finanšu instrumentu publisko piedāvājumu trim akciju sabiedrībām. Tika izteikti parāda vērtspapīru publiskie piedāvājumi kopumā 14.9 milj. latu apmērā. Pēc sākotnējās izvietojšanas pabeigšanas minētie vērtspapīri tika iekļauti regulētajā tirgū (RFB Parāda vērtspapīru sarakstā).

Pārskata gadā Komisija reģistrēja septiņu akciju sabiedrību prospektus 18 501 322 akciju iekļaušanai regulētajā tirgū, no kurām 17 637 322 akcijas (akcijas nominālvērtība – Ls 1) tika iekļautas regulētajā tirgū (RFB).

2005. gadā Komisija atļāva izteikt 10 akciju atpiršanas piedāvājumus, t.sk. astoņus obligātos akciju atpiršanas piedāvājumus, vienu konkurējošo akciju atpiršanas piedāvājumu un vienu galīgo akciju atpiršanas piedāvājumu.

2005. gadā pēc Finanšu instrumentu tirgus likuma prasību izpildes no publiskās apgrozības tika izņemtas astoņu akciju sabiedrību akcijas.

Garantiju fondu pārvaldīšana

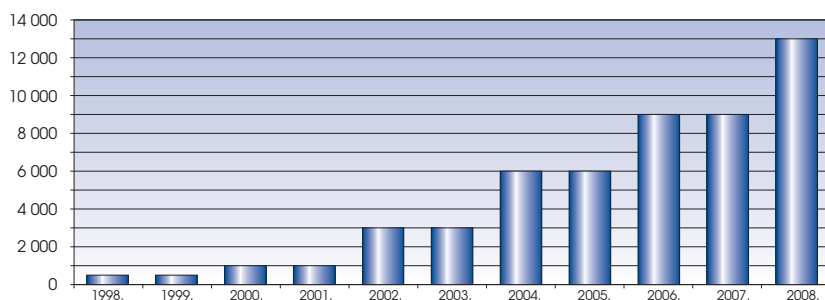
Noguldījumu garantiju fonds

Latvijas kredītiestādēs fizisko personu noguldījumi tiek garantēti kopš 1998. gada 1. oktobra, kad stājās spēkā Fizisko personu noguldījumu garantiju likums. Kopš 2003. gada 1. janvāra spēkā ir Noguldījumu garantiju likums, un Noguldījumu garantiju fondā (turpmāk – Fonds) uzkrātie līdzekļi garantē ne tikai fizisko, bet arī juridisko personu noguldījumus līdz likumā noteiktajam apmēram. 2005. gadā garantētā atlīdzība katrā kredītiestādē gan fiziskai, gan juridiskai personai bija 6 tūkst. latu. Garantētās atlīdzības maksimālais apmērs pakāpeniski tiks palielināts, un 2008. gadā tas būs 13 tūkst. latu vienai personai katrā bankā vai krājaizdevu sabiedrībā (skat. 1. att.).

1. attēls

GARANTĒTĀS ATLĪDZĪBAS APMĒRA PIEAUGUMS VIENAM NOGULDĪTĀJAM 1998.-2008. GADĀ

(perioda sākumā; latos)

Kā liecina Komisijas apkopotā informācija, no visiem Latvijas banku sistēmā atvērtajiem noguldītāju kontiem 2005. gadā vairāk nekā 96% kontu atlikums nepārsniedza 6 tūkst. latu, tādējādi pārskata gadā 96% noguldītāju tika garantēta visas noguldījuma summas atmaksa.

2005. gada beigās Fondā bija uzkrāti 34.5 milj. latu:

- 1) noguldījumu piesaistītāju maksājumi 31.2 milj. latu apmērā;
- 2) vienreizēja iemaksa no valsts budžeta 0.5 milj. latu apmērā;
- 3) vienreizēja Latvijas Bankas iemaksa 0.5 milj. latu apmērā;
- 4) no Fonda līdzekļu pārvaldīšanas iegūtie ienākumi 2.3 milj. latu apmērā.

Fonda līdzekļu uzkrāšanu un garantētās atlīdzības izmaksu veic Komisija. Gadījumā, ja Fondā nepietiek līdzekļu, lai veiktu garantēto atlīdzību izmaksu noguldītājiem, ar Komisijas starpniecību tās tiek izmaksātas no valsts budžeta līdzekļiem. Kopš Fonda darbības sākuma tā līdzekļi nav izmantoti garantēto atlīdzību izmaksai, jo šajā laika periodā Latvijas banku un krājaizdevu sabiedrību sistēmā nav bijis neviena noguldījumu nepieejamības gadījuma.

Apdrošināto aizsardzības fonds

1999. gadā tika izveidots Apdrošināto aizsardzības fonds (turpmāk – aizsardzības fonds), kura līdzekļus veido apdrošināšanas sabiedrību atskaitījumi 1% apmērā no to bruto apdrošināšanas prēmiju kopsummas, kuras saņemtas no fiziskajām personām par likumā norādītajiem apdrošināšanas veidiem. 2005. gada beigās aizsardzības fondā bija uzkrāti 1 854.7 tūkst. latu. Aizsardzības fonda daļa, ko veidoja dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi, bija 370.2 tūkst. latu apmērā, bet pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi 2005. gada beigās bija 1 484.6 tūkst. latu apmērā.

Līdzekļu uzkrāšanu aizsardzības fondā un garantēto apdrošināšanas atlīdzību izmaksu organizē Komisija. Garantētā apdrošināšanas atlīdzība no aizsardzības fonda tiek izmaksāta tikai pēc apdrošināšanas sabiedrības bankrota procedūras sākšanas. Atlīdzības izmaksu var saņemt tikai apdrošinājuma ņēmējs – fiziska persona:

- 1) dzīvības apdrošināšanā – 100% apdrošināšanas atlīdzības apmērā, bet ne vairāk kā 2 tūkst. latu vienam apdrošinājuma ņēmējam;
- 2) pārējos likumā minētajos apdrošināšanas veidos – 50% apdrošināšanas atlīdzības apmērā, bet ne vairāk kā 2 tūkst. latu vienam apdrošinājuma ņēmējam. Kopš aizsardzības fonda darbības sākuma fiziskās personas ir saņēmušas atlīdzību 8 607 latu apmērā (2003. gadā – 6 588 latu apmērā, 2004. gadā – 2 019 latu apmērā).

Finanšu instrumentu tirgus klientu (ieguldītāju) aizsardzība

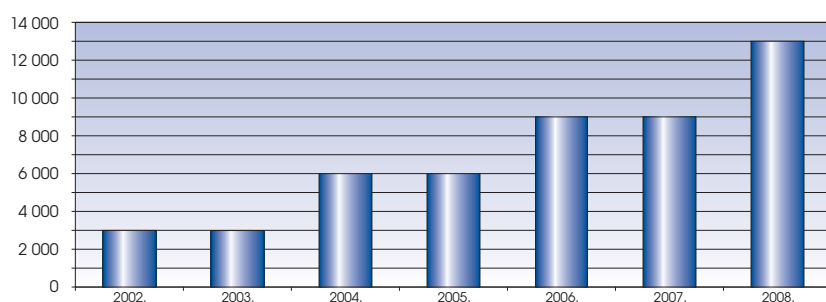
Kopš 2002. gada 1. janvāra Latvijā ir spēkā Ieguldītāju aizsardzības likums. Tādējādi gadījumos, kad ieguldījumu pakalpojumu sniedzēji (bankas un brokeru sabiedrības) nespēj pildīt savas saistības, ieguldītājiem ir tiesības saņemt kompensāciju. Saistību neizpildi paredzēts kompensēt 90% apmērā no neatgriezeniski pazudušo finanšu instrumentu vērtības vai zaudējumiem, ko radījis nesniegts ieguldījumu pakalpojums.

2005. gadā katram ieguldītājam (fiziskai personai) tika garantēta atlīdzība 90% apmērā no neatgriezeniski zudušo finanšu instrumentu vērtības vai zaudējumiem, ko radījis neizpildīts ieguldījumu pakalpojums, bet ne vairāk kā 6 tūkst. latu. 2008. gadā garantētā atlīdzība tiks palielināta līdz 13 tūkst. latu (skat. 2. att.).

2. attēls

GARANTĒTĀS ATLĪDZĪBAS APMĒRA PIEAUGUMS VIENAM IEGULDĪTĀJAM 2002.-2008. GADĀ

(perioda sākumā; latos)

Nepieciešamības gadījumā Komisija organizē un uzrauga tirgus dalībnieku maksājumu veikšanu kompensāciju izmaksām un nodrošina kompensāciju izmaksu.

Kompensācijām domātie līdzekļi fondā netiek uzkrāti, taču gadījumos, kad ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nespēj pildīt savas saistības, Komisija, pamatojoties uz pārējo ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju iesniegtajiem ceturkšņa pārskatiem par finanšu instrumentu portfeli, aprēķina katra tirgus dalībnieka – ieguldījumu pakalpojuma sniedzēja maksājuma proporcionālo lielumu Latvijas Bankā atvērtajā kontā kompensāciju nodrošināšanai.

Normatīvo aktu izstrāde

Lai nodrošinātu Latvijas finanšu un kapitāla tirgu regulējošo normatīvo aktu atbilstību ES direktīvu normām, kā arī labākajai starptautiskajai uzraudzības praksei, kopumā 2005. gadā tika izstrādāti un stājās spēkā divi jauni likumi, 11 grozījumi sešos likumos, seši Komisijas izdotie noteikumi un deviņi grozījumi noteikumos.

Likumprojektu izstrāde

2005. gadā stājās spēkā **Finanšu konglomerātu likums**, kurā ieviestas ES Direktīvas 2002/87/EK par papildu uzraudzību kredītiestādēm, apdrošināšanas sabiedrībām un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas ietilpst finanšu konglomerātā, prasības. Likuma mērķis ir nodrošināt finanšu konglomerātos ietilpstošo regulēto komercsabiedrību klientu un darījumu partneru interešu aizsardzību, kā arī rūpēties par finanšu un kapitāla tirgus stabilitāti. Vienlaikus ir noteikta finanšu konglomerātā ietilpstošo regulēto komercsabiedrību uzraudzības kārtība un tās koordinācija, kārtība, kā dalībvalstu uzraudzības institūcijas veic savstarpējo sadarbību un informācijas apmaiņu jautājumos, kas skar finanšu konglomerātu uzraudzību, un citi ar uzraudzību saistīti jautājumi. Latvijā šobrīd nav neviena konglomerāta, kura vadošā sabiedrība ir Latvijas apdrošināšanas sabiedrība, banka vai ieguldījumu brokeru sabiedrība.

Grozījumi **Finanšu instrumentu tirgus likumā** tika izstrādāti, lai Latvijas tiesību aktos ieviestu Eiropas Komisijas direktīvas 2003/124/EC¹ un 2004/72/EC² prasības. Likums nosaka detalizētas prasības iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju novēršanai. Likumā iekļauta sadaļa par atbildību, kas satur normas par atbildību iekšējās informācijas izpaušanas un izmantošanas aizlieguma neievērošanas un tirgus manipulāciju gadījumā. Par minētajām darbībām atbildība ir paredzēta arī Krimināllikumā. Likums ir papildināts ar prasībām, kas jāievēro regulētā tirgus organizētājam, Latvijas Centrālajam depozitārijam un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, saņemot ārpakalpojumus no trešajām personām grāmatvedības kārtībai, iekšējās kontroles organizēšanai, informācijas tehnoloģiju vai sistēmu pārvaldībai vai attīstībai, iekšējā revīzijas dienesta pienākumu pildīšanai. Ir paredzēts arī, ka tādu finanšu instrumentu turēšanu, kas atrodas publiskajā apgrozībā un ir iegrāmatoti Latvijas Centrālajā depozitārijā, var veikt arī ieguldījumu brokeru sabiedrības un kredītiestādes, kas nav Latvijas Centrālā depozitārija dalībnieces.

Grozījumi likumā **"Par privātajiem pensiju fondiem"** tika izstrādāti, lai ieviestu ES Direktīvas 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību prasības. Likums paredz privātajiem pensiju fondiem iespēju papildus noteikto iemaksu pensiju plāniem veidot (piedāvāt) arī pensiju plānus ar garantētu ienesīgumu, noteikto izmaksu pensiju plānus vai pensiju plānus, kuri paredz biometrisku risku segumu. Šo likumā piedāvāto iespēju Latvijā pagaidām neizmanto neviena pensiju fonds. Privātajiem pensiju fondiem, kas piedāvā šādus plānus, ir jāaprēķina pensiju fonda pašu līdzekļi un jāizveido tehniskās rezerves, lai varētu pilnībā izpildīt saistības un nodrošināt savas darbības stabilitāti. Likums nosaka, ka dalībvalstī reģistrētas komercsabiedrības, kas ir tiesīgas sniegt ieguldījumu pārvaldītāja pakalpojumus Latvijā, ir tiesīgas veikt arī pensiju fondu pārvaldnieka funkcijas. Likums nosaka kārtību, kādā privātie pensiju fondi var veikt pārrobežu darbību, pieņemot iemaksas papildpensijas nodrošināšanai no citā dalībvalstī reģistrētiem iemaksas veicošajiem darba devējiem. Likumā ir noteikts, kādai informācijai ir jābūt norādītai, reklamējot pensiju plānu, ievietojot sludinājumus vai publiski paziņojot pensiju plāna noteikumus. Papildus ir noteikts aizliegums, reklamējot pensiju fonda piedāvāto noteikto iemaksu plānu, garantēt peļņu vai noteikto ienesīguma līmeni, kā arī prasība, norādot pensiju plāna ienesīgumu, pieminēt, ka vēsturiskais ienesīgums negarantē līdzīgu ienesīgumu nākotnē. Likumā ir precizētas prasības pensiju fonda pārvaldei. Tāpat likumā ir precizēts jautājums par pensiju fondu darbības valsts uzraudzību, nosakot, ka par likuma prasību un Komisijas noteikto pensiju fonda darbības normatīvu neievērošanu Komisija pensiju fondam var apturēt vai anulēt licenci.

Grozījumos likumā **"Par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanu"** definēts patiesais labuma guvējs un noteikti gadījumi, kad identificējams patiesais labuma guvējs un trešā persona, kuras uzdevumā tiek veikts darījums. Papildus ir noteiktas kredītiestādes tiesības sniegt savai korespondentbankai klientus identificējošu informāciju un ziņas par klientu veiktajiem darījumiem. Tāpat ir noteikts mehānisms, kā kredītiestāde rīkojas gadījumā, ja klients nesniedz vai atsakās sniegt informāciju par patieso labuma guvēju, trešo personu vai jebkuru veikto darījumu. Savukārt kontroles institūcijām ir noteiktas tiesības publiskot informāciju par personām, kuras ir pārkāpušas šā likuma noteikumus, un viņām piemērotajām sankcijām. Kredītiestādēm ir pienākums veikt klientu darījumu uzraudzību, lai pārliecinātos par klientu faktiski veikto darījumu atbilstību deklarētajam, kā arī bankas priekšstatam par klienta saimniecisko darbību.

Grozījumi **Kredītiestāžu likumā** tika izstrādāti, lai papildinātu to valsts institūciju sarakstu, kuras savas kompetences ietvaros, lai novērstu noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju vai terorisma finansēšanu, pēc tiesneša lēmuma ir tiesīgas saņemt informāciju par kredītiestādes klienta kontu un veiktajiem darījumiem. Likumā ir ieviestas ES direktīvas prasības par tādu

¹ Direktīva 2003/124/EK (2003. gada 22. decembris), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/6/EK attiecībā uz iekšējās informācijas definīciju un publisku izziņošanu, kā arī tirgus manipulācijas definīciju.

² Direktīva 2004/72/EK (2004. gada 29. aprīlis), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/6/EK attiecībā uz pieņemtu tirgus praksi, iekšējās informācijas definīciju attiecībā uz atvasinātajiem preču instrumentiem, iekšējās informācijas turētāju saraksta sastādīšanu, paziņojumiem par vadītāju darījumiem.

ienākumu aplikšanu ar nodokļiem, kas gūti kā procentu maksājumi par uzkrājumiem. Direktīva liek ES dalībvalstīm, izdarot izmaiņas iekšzemes normatīvajos aktos, nodrošināt, ka katras dalībvalsts teritorijā izveidotie uzkrājumu ienākuma izmaksātāji, t.sk. kredītiestādes, iegūst nepieciešamo informāciju (identifikācijas un rezidences datus) par uzkrājumu ienākuma saņēmējiem – fiziskajām personām, kas ir ES dalībvalstu rezidenti, un iesniedz šo informāciju izmaksātāja dalībvalsts nodokļu administrācijai, kura savukārt to nodod tās dalībvalsts nodokļu administrācijai, kuras rezidents ir uzkrājumu ienākuma saņēmējs.

Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas starpnieku darbības likums tika izstrādāts, lai ieviestu ES Direktīvu 2002/92/EK par apdrošināšanas starpniecību un noteiktu apdrošināšanas (pārapdrošināšanas) starpniecības tiesisko regulējumu. Likums regulē klienta un apdrošināšanas (pārapdrošināšanas) starpnieka sadarbības modeli, kas vērsts uz klienta interešu aizsardzības palielināšanu. Likums izdala trīs apdrošināšanas starpnieku veidus – apdrošināšanas brokeri (brokeru sabiedrības), apdrošināšanas aģenti un piesaistītie apdrošināšanas aģenti. Tāpat likums nosaka, ka ar pārapdrošināšanas starpniecību ir tiesīgs nodarboties vienīgi apdrošināšanas brokeris (brokeru sabiedrība), turklāt piesaistītais apdrošināšanas aģents nav tiesīgs saņemt apdrošināšanas prēmijas vai citus maksājumus saskaņā ar apdrošināšanas līgumu. Ievērojot pakalpojumu sniegšanas un dibināšanas brīvības principu, likums ievieša apdrošināšanas un pārapdrošināšanas vienotās reģistrācijas principu mītnes (reģistrācijas) dalībvalstī un mītnes (reģistrācijas) dalībvalsts kontroli pār apdrošināšanas starpnieka darbībām citā dalībvalstī, paverot Latvijā reģistrētajiem apdrošināšanas un pārapdrošināšanas starpniekiem iespēju brīvi darboties visās ES un Eiropas Ekonomikas zonas valstīs. Likums izvirza finansiālo garantiju prasības apdrošināšanas brokera (brokeru sabiedrības) un apdrošināšanas aģenta darbībai (t.i., apdrošināšanas brokera civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas pienākums, prasība pamatkapitālam, no apdrošināšanas (pārapdrošināšanas) starpniecības gūto naudas līdzekļu šķirta turēšana un citas prasības), kā arī likumā ir noteiktas profesionālās prasības fiziskajām personām, kas ir tieši iesaistītas apdrošināšanas un pārapdrošināšanas starpniecībā.

Regulējošie noteikumi

Komisija pārskata gadā gan izstrādāja un apstiprināja jaunus finanšu un kapitāla tirgum saistošus noteikumus, gan veica grozījumus agrāk izdotajos noteikumos.

Grozījumos "**Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumos**" ir noteikta iespēja izmantot riskam pakļautās vērtības iekšējos modeļus tirgus risku kapitāla prasības aprēķinā. Noteikumi ir papildināti ar sadaļu par iekšējo modeļu izmantošanas nosacījumiem, kā arī ar dokumentu sarakstu, kurus nepieciešams iesniegt, lai saņemtu atļauju izmantot riskam pakļautās vērtības iekšējos modeļus.

"Noteikumi par papildu uzraudzībai pakļautās apdrošināšanas sabiedrības koriģētās maksāspējas normas un koriģēto pašu līdzekļu aprēķināšanas kārtību un par informācijas sniegšanu par papildu uzraudzībai pakļautās apdrošināšanas sabiedrības grupas savstarpējiem darījumiem" izstrādāti, lai ieviestu tiesību normas, kas izriet no ES Direktīvas 98/78/EC par apdrošināšanas grupu apdrošināšanas uzņēmumu papildu uzraudzību. Noteikumi ir saistoši apdrošināšanas sabiedrībām, kuras ir dalības sabiedrības vismaz vienā apdrošināšanas sabiedrībā, pārapdrošinātājā vai ārvalstu apdrošinātājā, kā arī apdrošināšanas sabiedrībām, kuras ir apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrības, daudznazaru apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrības, pārapdrošinātāja vai nedalībvalsts apdrošinātāja meitas sabiedrības. Noteikumi paredz, ka reizi gadā šādas apdrošināšanas sabiedrības sagatavos "Koriģētās maksāspējas normas un koriģēto pašu līdzekļu aprēķina pārskatu", "Apdrošināšanas sabiedrības grupas struktūras shēmu" un "Pārskatu par apdrošināšanas sabiedrības grupas savstarpējiem darījumiem".

"Noteikumi par prasībām, kuras jāievēro, sniedzot ieguldījumu rekomendācijas" nosaka minimālās prasības ieguldījumu rekomendāciju saturam un kārtību, kādā personas, kas izstrādā ieguldījumu rekomendācijas, sniedz informāciju par interesēm vai interešu konfliktiem, kas saistīti ar rekomendācijas priekšmetu, kā arī nosaka prasības ieguldījumu rekomendāciju izplatītājiem.

"Nominālo finanšu instrumentu kontu turētāju kārtotās finanšu instrumentu uzskaites noteikumi" nosaka finanšu instrumentu uzskaites kārtības principus un kārtību, kura jāievēro nominālajiem kontu turētājiem, t.i., ieguldījumu brokeru sabiedrībām un kredītiestādēm, kuras sniedz ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus Latvijas Republikā un kuras ir atvērušas nominālo finanšu instrumentu kontu citā ieguldījumu brokeru sabiedrībā vai kredītiestādē.

Eiropas Padome 2005. gada 11. oktobrī akceptēja grozījumus konsolidētajā banku direktīvā (2000/12/EC) un kapitāla pietiekamības direktīvā (93/6/EEC) (turpmāk – Pārveidotās direktīvas), kuri stāsies spēkā 2007. gada 1. janvārī. Pārveidotajās direktīvās paredzēto iespēju aprēķināt kapitāla prasību kredīriskam, lietojot attīstīto uz iekšējiem reitingiem bāzēto pieeju (*Advanced IRB Approach*), un iespēju aprēķināt kapitāla prasību operacionālajam riskam, lietojot attīstīto operacionālā riska mērīšanas pieeju (*Advanced Measurement Approach*), varēs sākt lietot ar 2008. gada 1. janvārī.

Ņemot vērā Pārveidoto direktīvu lielo apjomu, sarežģītību un ieviešanas termiņu, Komisija jauno "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumu" projektu par Pārveidoto direktīvu prasību ieviešanu sāka izstrādāt jau pirms Pārveidoto direktīvu apstiprināšanas. Tika sagatavotas jauno "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumu" daļas, kas nosaka operacionālā riska kapitāla prasības aprēķināšanas kārtību, lietojot pamatrādītāja pieeju, standartizēto vai alternatīvo standartizēto pieeju, un kreditriska kapitāla prasības aprēķināšanas kārtību, lietojot standartizēto pieeju, kas iekļauj arī sadaļu par kreditriska mazināšanas metožu lietošanu. Sagatavotā operacionālā riska kapitāla prasības aprēķināšanas daļa jau ir apspriesta ar tirgus dalībniekiem, savukārt kreditriska kapitāla prasību aprēķināšanas daļas nosūtītas apspriešanai 2006. gada sākumā.

Lai nodrošinātu Pārveidoto direktīvu pārņemšanu Latvijā, Komisija pārskata gadā sniedza informāciju un skaidrojumus tirgus dalībniekiem par jaunajām prasībām Pārveidotajās direktīvās un sadarbojās ar citu ES dalībvalstu uzraudzības institūcijām.

Saskaņā ar Eiropas Padomes akceptētās Pārveidotās direktīvas 2000/12/EC 129. panta 2. daļas nosacījumiem banku grupa, kuras mātes sabiedrība ir ES dalībvalstī reģistrēta banka, pieteikumu atļaujas saņemšanai lietot attīstītās risku novērtēšanas metodes (t.i., uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju kreditriska noteikšanai, attīstīto operacionālā riska mērišanas pieeju, iekšējā modeļa metodi darījuma partnera kreditriska noteikšanai) iesniedz tikai mātes sabiedrības uzraudzības institūcijai. Jebkurus lēmumus saistībā ar iepriekš minēto atļauju izsniegšanu, neizsniegšanu vai anulēšanu pieņem ES dalībvalstu uzraudzības institūcijas, savstarpēji sadarbojoties. Atļauju izsniegšanas process notiek koordinēti un vienlaicīgi visās iesaistītajās valstīs.

2005. gadā vēlmi saņemt atļauju no 2007. gada 1. janvāra aprēķināt kreditriska kapitāla prasību, lietojot uz iekšējiem reitingiem bāzēto pieeju, pauda trīs Latvijas banku mātes sabiedrības. Procesa koordinēšanas nolūkos Komisija izskatīja un akceptēja Somijas uzraudzības institūcijas (*Rahoitustarkastus*), Zviedrijas uzraudzības institūcijas (*Finansinspektionen*) un Igaunijas uzraudzības institūcijas (*Finantsinspeksioon*) sagatavotos sadarbības plānus. Līdz pārskata gada beigām ar attiecīgo valstu uzraudzības institūciju starpniecību Komisija saņēma trīs banku grupu pieteikumus un iesaistījās iesniegto dokumentu vērtēšanā. Sāktais atļauju izsniegšanas process turpināsies arī 2006. gadā.

Starptautiskā sadarbība Eiropas Savienība

Pārskata gadā Komisijas speciālisti turpināja piedalīties ES institūciju izveidoto komiteju un to darba grupu darbā – Eiropas Padomes, Eiropas Centrālās bankas un Eiropas Komisijas komitejās un to darba grupās. Kopumā pārskata gadā Komisijas darbinieki piedalījās 23 ES institūciju izveidotajās komitejās un darba grupās.

Lai paustu Latvijas nostāju un sniegtu priekšlikumus par dažādiem ES tiesību aktu projektiem finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības jomā, Komisijas darbinieki gatavoja Latvijas nacionālo pozīciju un instrukciju projektus pārstāvjiem Eiropas Ministru padomes ekonomikas un finanšu lietās (*ECOFIN*) un Pastāvīgo pārstāvju sanāksmēs (*COREPER*). Kopumā Komisijas darbinieki pārskata gadā sagatavoja 19 instrukcijas un pozīcijas *ECOFIN* un *COREPER* sanāksmēm.

Starptautiskās organizācijas

Komisija turpināja sadarboties ar starptautiskajām organizācijām: Centrālās un Austrumeiropas banku uzraugu grupu (*Group of Banking Supervisors from Central and Eastern Europe*), Starptautisko apdrošināšanas uzraudzības asociāciju (*International Association of Insurance Supervisors*), Starptautisko pensiju uzraugu organizāciju (*International Organization of Pensions Supervisors*), Pasaules Banku (*World Bank*) un Starptautisko valūtas fondu (*International Monetary Fund*). Komisijas pārstāvji piedalījās arī Eiropas Padomes Naudas atmazgāšanas novēršanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komisijas (*Selected Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures (MONEYVAL)*) sēdēs.

Sadarbība ar ārvalstu finanšu tirgus uzraudzības institūcijām

Pārskata gadā tika parakstīts vienošanās memorands par sadarbību finanšu krīzes situācijās starp ES banku uzraudzības institūcijām, centrālajām bankām un finanšu ministrijām (*Memorandum of Understanding on Co-operation between the Banking Supervisors, Central Banks and Finance Ministries of the European Union in Financial Crisis Situations*). Memorands stājās spēkā 2005. gada 1. jūlijā un ietver informācijas izplatīšanas principus un kārtību, viedokļu apmaiņu un situācijas izvērtēšanas pamatprincipus starp iespējamā krīzē iesaistītām institūcijām. Tā mērķis ir atvieglot attiecīgo institūciju darbību šādos gadījumos, lai saglabātu kopējo finanšu sistēmas stabilitāti katrā dalībvalstī atsevišķi un ES kopumā.

Kopumā 2005. gada beigās Komisijai bija noslēgti pieci daudzpusējie sadarbības līgumi, divas vienošanās par informācijas apmaiņu bez rakstveida sadarbības līguma un 18 divpusējie sadarbības līgumi ar ārvalstu finanšu tirgus uzraudzības institūcijām.

Pasaules Bankas projekts "Ziņojumi par standartu un kodu ievērošanu"

2004.–2005. gadā Pasaules Bankas projekta "Ziņojumi par standartu un kodu ievērošanu" (*Reports on Observance of Standards and Codes*) ietvaros tika veikts pētījums par grāmatvedību un auditu Latvijā. Projekta gaitā tika izvērtēta finanšu pārskatu sagatavošanas un revīzijas normatīvā bāze, tās praktiskā pielietošana, darbinieku profesionālais līmenis. Ņemot vērā to, ka liela uzmanība tika pievērsta banku, apdrošināšanas sabiedrību un RFB sarakstos iekļauto vērtspapīru emitentu finanšu pārskatu kvalitātei, Komisijas darbinieki aktīvi sadarbojās ar Pasaules Bankas ekspertu grupu. Ziņojumā atzīmēts, ka Latvijā noteiktās prasības finanšu pārskatu sagatavošanai pamatotas uz *acquis communautaire* grāmatvedības jomā. Pasaules Bankas eksperti apskatīja pēc nejausības principa izvēlēto 17 komercsabiedrību (t.sk. triju banku un triju apdrošināšanas sabiedrību) gada pārskatus un atzina finanšu pārskatu sagatavošanas augsto kvalitāti. Kā vienīgais darbības virziens tālākai darba pilnveidošanai tika noteikta kontroles pastiprināšana pār emitentu finanšu informācijas atklāšanas prasību ievērošanu.

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas uzdevumi 2006. gadam

1. Komisija nodrošinās pastāvīgu tirgus dalībnieku uzraudzību, ieviešot uzraudzības procesā t.s. reitingu sistēmu.
2. 2006. gadā Komisija, turpinot nodrošināt ES likumdošanas savlaicīgu ieviešanu, plāno:
 - pabeigt jauno kapitāla pietiekamības noteikumu izstrādi;
 - izstrādāt jaunus noteikumus riska darījumu ierobežojumu izpildes kontrolei;
 - sagatavot grozījumus Kredītiestāžu likumā, lai iestrādātu Pārveidoto direktīvu jeb konsolidētās banku direktīvas un kapitāla pietiekamības direktīvas prasības,
 - izstrādāt grozījumus Finanšu instrumentu tirgus likumā, kas ievieš direktīvas par finanšu instrumentu tirgiem (MiFiD) un direktīvas par atklātības prasību saskaņošanu attiecībā uz informāciju par emitentiem, kuru vērtspapīrus atļauts tirgot regulētajā tirgū, prasības;
 - turpināt piedalīties jaunas apdrošinātāju maksāspējas normas direktīvas izstrādē;
 - sagatavot vadlīnijas, procedūras un noteikumus ārējo kredīta novērtējuma institūciju (reitingu aģentūru) atzišanai par atbilstošām kredītriska kapitāla prasības aprēķinam.
3. Komisija turpinās pilnveidot Latvijas finanšu sistēmas spēju vērsties pret nelegāli iegūtu līdzekļu iespējamo legalizāciju vai tās mēģinājumu, kā arī pret terorisma finansēšanu, apstiprinot "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas iekšējās kontroles sistēmas izstrādes noteikumus" un izveidojot Komisijā Finanšu integritātes daļu šā darba veikšanai.

FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS KOMISIJAS 2005. GADA FINANŠU PĀRSKATI

Vadības ziņojums par budžeta izpildi

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (tālāk tekstā arī - Komisija) darbību sākusi 2001. gada 1. jūlijā saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumu.

Pamatojoties uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 17. panta 9. punktu, Komisijas padome 2004. gada 10. decembrī ar lēmumu Nr. 285 apstiprināja "Finanšu un kapitāla tirgus komisijas budžetu 2005. gadam", kurā tika noteikts finansējums Komisijas darbības nodrošināšanai un šo līdzekļu izlietojums. Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma Pārejas noteikumu 5. punktu un Komisijas padomes 2004. gada 10. decembrī apstiprinātajiem "Noteikumiem par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku maksājumu apmēru Finanšu un kapitāla tirgus komisijas finansēšanai un pārskatu iesniegšanas kārtību 2005. gadā" finanšu un kapitāla tirgus dalībnieki veica maksājumus Komisijas finansēšanai, kā arī Komisijas darbību 2005. gadā finansēja Latvijas Banka un valsts budžets. Valsts budžets Komisijas darbību 2005. gadā finansēja pēdējo gadu.

Komisija kārtoja grāmatvedību saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību" un kā pilntiesīga autonoma valsts iestāde ar nošķirtu valsts mantu ievēroja Ministru kabineta noteikumos budžeta iestādēm noteiktos pamatprincipus grāmatvedības uzskaitē.

Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 6. pantu Komisija pārskata gadā pārvaldīja Noguldījumu garantiju fondu un Apdrošināto aizsardzības fondu (tālāk tekstā arī - fondi). Lai uzskatāmi atspoguļotu Komisijas valdījumā esošo fondu līdzekļus, tie norādīti Komisijas bilanci atsevišķi.

Fondu līdzekļi 2005. gadā tika ieguldīti saskaņā ar Komisijas padomes 2003. gada 7. februārī apstiprināto Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda ieguldīšanas politiku un ieguldīšanas kārtību, kas paredz līdzekļu ieguldīšanu tikai vērtspapīru sākotnējā izvietojumā tādā valūtā, kādā veicamas izmaksas no Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda. Minētā ieguldījumu politika paredz katra fonda aktīvus vismaz 30% apmērā turēt kontā Latvijas Bankā vai ieguldīt parāda vērtspapīros, kuru dzēšanas termiņš nepārsniedz vienu gadu. 2005. gadā Komisijas valdījumā esošo fondu līdzekļi tika ieguldīti, ievērojot starp Komisiju un Valsts kasi noslēgtā līguma "Par Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda līdzekļu investēšanu Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīros to sākotnējā izvietojumā" noteikumus.

Tā kā Komisija atbilst likumā "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām" minētajai pasūtītāja definīcijai, tad visi Komisijas darbības nodrošināšanai nepieciešamie iepirkumi tika veikti saskaņā ar minētā likuma normām.

2005. gada 30. novembrī Komisija noslēdza līgumu ar SIA "Ernst & Young Baltic", kuru pārstāvēja zvērināta revidente Diāna Krišjāne, par Komisijas 2005. gada finanšu pārskatu revīziju.

Valsts kontrole pārskata gadā nav veikusi Komisijas darbības revīzijas.

Komisijas līdzekļi

Komisijas aktīvi 2005. gada beigās bija 38 242 996 latu apmērā, no tiem 36 345 498 latus veidoja aktīvi pārvaldīšanā - Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda līdzekļi. Komisijas darbība 2005. gadā tika finansēta no finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku, valsts budžeta un Latvijas Bankas maksājumiem. Komisijas pašu kapitāls jeb tie aktīvi 2005. gada beigās bija 1 756 236 lati, kas, salīdzinot ar 2004. gada beigām, palielinājās par 467 329 latiem.

Komisijas darbības nodrošināšana 2005. gadā

2005. gadā Komisijas ieņēmumi bija 2 762 771 lata apmērā jeb par 12.7% vairāk nekā plānotie ieņēmumi, kas tika noteikti Komisijas 2005. gada budžetā (2 450 545 lati). Komisijas izdevumi bija 2 290 658 latu apmērā, kas bija par 5.5% mazāki kā plānotie izdevumi (2 424 376 lati). Ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem 2005. gadā bija 472 113 lati. Komisijas pārskata gada izpildes rezultāts bija pozitīvs arī 2004. gadā, savukārt 2002. un 2003. gadā Komisijas ieņēmumu apmērs bija mazāks par izdevumu apmēru, kas bija saistīts ar to, ka Komisijas izveidei un darbības uzsākšanai piešķirtie līdzekļi 2001. gadā tika ieguldīti ilgtermiņa aktīvos, kuru amortizācijas efekts neietekmēja naudas plūsmu, bet palielināja Komisijas izdevumus.

Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda pārvalde

Pārskata periodā Noguldījumu garantiju fonda ieņēmumi no kreditiestāžu un krājaizdevu sabiedrību maksājumiem bija 10 364 533 lati un Apdrošināto aizsardzības fonda ieņēmumi no apdrošinātāju maksājumiem - 376 425 lati. Noguldījumu garantiju fonda investīciju ieņēmumi bija 879 525 lati, Apdrošināto aizsardzības fonda - 56 728 lati. Kopumā šo fondu aktīvi

pieauguši par 11 677 211 latiem jeb 47%: Noguldījumu garantiju fonda aktīvi pieauguši par 11 244 058 latiem jeb 48.4%, bet Apdrošināto aizsardzības fonda aktīvi pieauguši par 433 153 latiem jeb 30.5%. 2005. gada beigās Noguldījumu garantiju fonda tiešie finansiālie aktīvi bija 34 490 740 lati un Apdrošināto aizsardzības fonda - 1 854 758 lati.

Pārskata periodā Komisija izvietoja fondu līdzekļus gan īstermiņa, gan ilgtermiņa Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīros. 2005. gada beigās no kopējā fondu vērtspapīru portfeļa 37% bija izvietoti ilgtermiņa vērtspapīros, pārējā līdzekļu daļa - īstermiņa vērtspapīros. Noguldījumu garantiju fonda vērtspapīru portfeli 36% veidoja ilgtermiņa vērtspapīri, pārējo daļu - īstermiņa vērtspapīri, savukārt Apdrošināto aizsardzības fonda vērtspapīru portfeli tie bija attiecīgi 55% un 45%. Noguldījumu garantiju fonda aktīvu ienesīgums 2005. gadā bija 3%, bet Apdrošināto aizsardzības fonda aktīvu - 3.5%, kas tika noteikts kā attiecīgā fonda 2005. gada investīciju ieņēmumu (saņemto un uzkrāto) summas dalījums ar attiecīgā fonda vidējo aktīvu vērtību 2005. gadā.

Finanšu un kapitāla tirgus
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

2006. gada 31. martā

Bilance

AKTĪVI

			(latos)
	Skaidrojuma Nr.	31.12.2005.	31.12.2004.
FONDU AKTĪVI			
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI		12 603 702	5 681 452
Fondu ieguldījumi vērtspapīros	3	12 603 702	5 681 452
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI		23 741 796	18 986 835
Norēķini par prasībām (debitori)		2 886 356	2 370 284
Tirgus dalībnieku saistības pret fondiem	5	2 886 292	2 370 220
Norēķini ar administratoriem par garantēto atlīdzību izmaksām	2	64	64
Fondu ieguldījumi vērtspapīros	3	20 855 227	16 616 395
Naudas līdzekļi		213	156
FONDU AKTĪVI KOPĀ		36 345 498	24 668 287
KOMISIJAS AKTĪVI			
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI	4	105 548	171 491
Nemateriālie ieguldījumi		36 743	55 026
Pamatlīdzekļi		61 620	98 942
Kapitālieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos		6 949	17 287
Avansa maksājumi par ilgtermiņa ieguldījumiem		236	236
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI		1 791 950	1 243 700
Krājumi		106	942
Norēķini par prasībām (debitori)		612 434	403 136
Tirgus dalībnieku saistības pret Komisiju	6	600 063	400 445
Norēķini par pārējām prasībām	11	11 835	2 287
Norēķini par prasībām pret personālu		536	404
Nākamo periodu izdevumi	8	10 860	12 498
Naudas līdzekļi		1 168 550	827 124
KOMISIJAS AKTĪVI KOPĀ		1 897 498	1 415 191
AKTĪVI KOPĀ		38 242 996	26 083 478

No 23. lapas līdz 30. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Balance

PASĪVI

			(latos)
	Skaidrojuma Nr.	31.12.2005.	31.12.2004.
FONDU PASĪVI			
PAŠU KAPITĀLS	9	36 345 498	24 668 287
Fondu tīrie finansiālie aktīvi (izpildes rezultāts)		36 345 498	24 668 287
FONDU PASĪVI KOPĀ		36 345 498	24 668 287
KOMISIJAS PASĪVI			
PAŠU KAPITĀLS	9	1 756 236	1 288 907
Komisijas tīrie aktīvi (izpildes rezultāts)		1 756 236	1 288 907
UZKRĀJUMI		123 929	113 595
Uzkrājumi atvaļinājumiem		123 929	113 595
KREDITORI		17 333	12 689
Norēķini ar piegādātājiem	10	16 818	12 689
Norēķini par nodokļiem	7	515	-
KOMISIJAS PASĪVI KOPĀ		1 897 498	1 415 191
PASĪVI KOPĀ		38 242 996	26 083 478

No 23. lapas līdz 30. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas
vadītāja

Rita Vanaga

2006. gada 31. martā

Ieņēmumu un izdevumu pārskats

	Skaidrojuma Nr.	2005	(latos) 2004
IEŅĒMUMI			
AR KREDĪTIESTĀŽU UN KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBU			
UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI			
Latvijas Bankas maksājumi		1 639 143	1 532 184
Kreditestāžu maksājumi		600 000	960 000
Krājaizdevu sabiedrību maksājumi		1 031 516	566 320
AR APDROŠINĀŠANAS UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI		7 627	5 864
Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi		873 117	740 876
Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi		81 083	42 314
AR VĒRTSPAPĪRU TIRGUS UN PENSIJU FONDU UZRAUDZĪBU		792 034	698 562
SAISTĪTIE IEŅĒMUMI			
Valsts budžeta dotācijas		223 891	218 227
Vērtspapīru tirgus dalībnieku un privāto pensiju fondu maksājumi		50 000	100 000
Vērtspapīru tirgus dalībnieku maksājumi		173 891	118 227
Privāto pensiju fondu maksājumi		137 523	94 424
PROCENTU IEŅĒMUMI PAR NAUDAS LĪDZEKĻU ATLIKUMU		36 368	23 803
		26 620	19 943
IEŅĒMUMI KOPĀ		2 762 771	2 511 230
IZDEVUMI			
Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem		(1 616 868)	(1 539 638)
Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem	12	(1 331 158)	(1 268 430)
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas		(285 710)	(271 208)
Uzkrājumi atvaļinājumiem		(10 334)	(113 595) ¹
Darbinieku apdrošināšana	13	(99 879)	(91 702)
Personāla profesionālā pilnveide un komandējumi		(107 396)	(88 601)
Telekomunikācijas un informācija		(40 038)	(39 691)
Sabiedrības informēšanas un ārējās un iekšējās komunikācijas izdevumi		(18 155)	(17 246)
Uzturēšanas un saimnieciskie izdevumi		(224 734)	(216 873)
Profesionālie pakalpojumi		(21 795)	(6 982)
Dalība starptautiskajās organizācijās un atašeja darbības			
līdzfinansējums Briselē		(65 242) ²	(41 304)
Kapitālo ieguldījumu nolietojums/amortizācija, izslēgšana	4	(44 686)	(22 206)
IZDEVUMI KOPĀ		(2 249 127)	(2 177 838)
IEŅĒMUMU PĀRSNIEGUMS PĀR IZDEVUMIEM		513 644	333 392
Izdevumi Komisijas izveidei un darbības uzsākšanai	4, 14	(41 531)	(98 818)
REZULTĀTS		472 113	234 574

No 23. lapas līdz 30. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas
vadītāja

Rita Vanaga

2006. gada 31. martā

¹ 2004. gadā pirmo reizi tika veidoti uzkrājumi atvaļinājumiem.

² 2005. gadā Komisija sāka līdzfinansēt Latvijas Bankas un Komisijas atašeja darbību Briselē.

Naudas plūsmas pārskats

	Skaidrojuma Nr.	2003	(latos) 2002
IEŅĒMUMI			
AR KREDĪTIESTĀŽU UN KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBU			
UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI		1 507 878	1 371 064
Latvijas Bankas maksājumi		600 000	960 000
Kreditiestāžu maksājumi		900 740	405 472
Krājaizdevu sabiedrību maksājumi		7 138	5 592
AR APDROŠINĀŠANAS UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI		827 795	711 532
Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi		63 695	38 707
Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi		764 100	672 825
AR VĒRTSPAPĪRU TIRGUS UN PENSIJU FONDU			
UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI		200 861	207 261
Valsts budžeta dotācijas		50 000	100 000
Vērtspapīru tirgus dalībnieku un privāto pensiju fondu maksājumi		150 861	107 261
Vērtspapīru tirgus dalībnieku maksājumi		119 817	85 192
Privāto pensiju fondu maksājumi		31 044	22 069
PROCENTU IEŅĒMUMI PAR NAUDAS LĪDZEKĻU ATLIKUMU		26 620	19 843
IEŅĒMUMI KOPĀ		2 563 154	2 309 700
IZDEVUMI			
Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem		(1 616 493)	(1 540 219)
Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem		(1 331 158)	(1 269 011)
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas		(285 335)	(271 208)
Darbinieku apdrošināšana		(99 879)	(91 678)
Personāla profesionālā pilnveide un komandējumi		(107 518)	(87 386)
Telekomunikācijas un informācija		(39 998)	(41 329)
Sabiedrības informēšanas un ārējās un iekšējās komunikācijas izdevumi		(17 386)	(17 072)
Uzturēšanas un saimnieciskie izdevumi		(223 022)	(220 439)
Profesionālie pakalpojumi		(22 503)	(11 309)
Dalība starptautiskajās organizācijās un atašeja darbības līdzfinansējums Briselē		(69 871)	(39 805)
IZDEVUMI KOPĀ		(2 196 670)	(2 049 237)
INVESTĪCIJU DARBĪBA			
Kapitālās iegādes		(25 058)	(40 452)
INVESTĪCIJU DARBĪBA KOPĀ		(25 058)	(40 452)
Naudas līdzekļu izmaiņas pārskata perioda laikā		341 426	220 011
Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda sākumā		827 124	607 113
Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda beigās		1 168 550	827 124

No 23. lapas līdz 30. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas
vadītāja

Rita Vanaga

2006. gada 31. martā

Pašu kapitāla izmaiņu pārskats

(latos)

	Komisijas izveides un darbības uzsākšanas budžeta izpilde (tīrie aktīvi)	Komisijas finansēšanas budžeta izpilde (tīrie aktīvi)	Komisijas pašu kapitāls (tīrie aktīvi)	Noguldījumu garantiju fonda tīrie finansiālie aktīvi	Apdrošināto aizsardzības fonda tīrie finansiālie aktīvi	Fondu pašu kapitāls (tīrie finansiālie aktīvi)
Skaidrojuma Nr.	14					2
Izpildes rezultāts						
31.12.2003.	142 131	922 552	1 064 683	14 311 005	1 106 317	15 417 322
Pamatlīdzekļu nolietojums/ izslēgšana 2004. gadā, kas attiecināts uz izpildes rezultātu	1	-	(10 350)	(10 350)	-	-
Pārskata perioda izpildes rezultāts	(98 818)	333 392	234 574	8 935 677	315 288	9 250 965
Izpildes rezultāts						
31.12.2004.	43 313	1 245 594	1 288 907	23 246 682	1 421 605	24 668 287
Pamatlīdzekļu nolietojums/ izslēgšana 2005. gadā, kas attiecināts uz izpildes rezultātu	1, 4	-	(4 784)	(4 784)	-	-
Pārskata perioda izpildes rezultāts	(41 531)	513 644	472 113	11 244 058	433 153	11 677 211
Izpildes rezultāts						
31.12.2005.	1 782	1 754 454	1 756 236	34 490 740	1 854 758	36 345 498

No 23. lapas līdz 30. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas
vadītāja

Rita Vanaga

2006. gada 31. martā

Finanšu pārskatu skaidrojumi

Finanšu un kapitāla tirgus komisija izveidota un darbojas saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumu.

Komisijas darbības mērķis ir veicināt ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību un finanšu un kapitāla tirgus attīstību un stabilitāti.

1. Komisijas grāmatvedības politika

Pārskatu sagatavošanas pamats

Pārskata gada finanšu pārskati tika sagatavoti, pamatojoties uz 2005. gada 21. jūnija Ministra kabineta noteikumos Nr. 446 "Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtība" norādītajiem pamatprincipiem.

Pārskata periodā un iepriekšējos pārskatu periodos izmantotie grāmatvedības principi tika piemēroti konsekventi.

Komisija atspoguļoja visus aktīvus un saistības, tajā skaitā Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda aktīvus un saistības, vienā kopējā bilancē. Komisija atspoguļoja visus Komisijas finansēšanas ieņēmumus un izdevumus un Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda ieņēmumus un izdevumus vienā kopējā ieņēmumu un izdevumu pārskatā.

Kā atsevišķi skaidrojumi finanšu pārskatiem tika sagatavoti arī Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda naudas plūsmas pārskats un ieņēmumu un izdevumu pārskats.

Par Komisijas izveides un darbības uzsākšanas budžeta izpildi finanšu pārskatos tika iekļauts atsevišķs skaidrojums. Komisijas darbības sākumā iegādātie aktīvi tika izmantoti Komisijas darbības nodrošināšanai, tāpēc šie aktīvi tika iekļauti Komisijas kopējā bilancē.

Finanšu pārskatu sagatavošanas principi

- Finanšu pārskati, izņemot naudas plūsmas pārskatu, tiek sagatavoti saskaņā ar uzkrāšanas principu. Tas paredz, ka darījumus un notikumus finanšu pārskatos atzīst periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini. Ieņēmumi tiek noteikti, pamatojoties uz likumā noteiktajiem Latvijas Bankas un valsts budžeta maksājumiem, kā arī pamatojoties uz finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saimnieciskajām operācijām, par ko tiek iesniegti pārskati par veicamajiem maksājumiem. Izdevumi tiek atzīti, kad tie radušies, t.sk. uzkrātās atvaļinājumu izmaksas atbilstoši darbinieku nostrādātajam periodam. Atvaļinājumu uzkrātās izmaksas tiek noteiktas katram darbiniekam par apmaksājamajām atvaļinājuma dienām, kas uzkrātas līdz kalendārā gada 31. decembrim, kā arī par daļu no atvaļinājuma pabalsta, kas ir proporcionāla uzkrāto atvaļinājuma dienu skaitam.
- Aktīvi tiek atzīti iegādes vērtībā. Aktīvus grāmato to iegādes datumā vai nu samaksātās naudas, vai tās ekvivalentu summā, vai arī citā pirkšanas atlīdzības patiesajā vērtībā, kurai pieskaitītas jebkuras citas uz aktīva iegādi tieši attiecināmas izmaksas.
- Darījumi un citi notikumi tiek atspoguļoti saskaņā ar darījuma būtības principu, kas nosaka, ka darījumi un notikumi jāuzskaita un jāuzrāda atbilstoši to saturam un ekonomiskajai būtībai, nevis tikai to juridiskajai formai.
- Finanšu pārskati tiek sagatavoti, ievērojot darbības nepārtrauktības pieņēmumu.

Ilgtermiņa ieguldījumi

Ilgtermiņa ieguldījumi tika atzīti saskaņā ar Finanšu ministrijas instrukcijā "Valsts (pašvaldības) budžeta iestāžu, pašvaldību budžetu grāmatvedības uzskaites instrukcija" noteiktajiem pamatprincipiem. Ilgtermiņa ieguldījumiem piemērotas pamatlīdzekļu nolietojuma normas saskaņā ar Ministru kabineta 2001. gada 6. marta noteikumiem Nr. 96 "Noteikumi par budžeta iestāžu pamatlīdzekļu nolietojuma normām", kas paredz šādas nolietojuma likmes (procenti gadā):

• skaitļošanas iekārtām un to aprīkojumam	35%;
• pārējiem pamatlīdzekļiem	20%.

Pamatlīdzekļu aprēķinātais nolietojums tika iekļauts Komisijas ieņēmumu un izdevumu pārskatā, izņemot no budžeta iestādēm (Apdrošināšanas uzraudzības inspekcijas, Vērtspapīru tirgus komisijas, Noguldījumu garantiju fonda pārvaldes) 2001. gada 1. jūlijā pārņemtos pamatlīdzekļus, kuru nolietojums Komisijas bilancē samazināja pamatlīdzekļu bilances vērtību un Komisijas pašu kapitālu (tiros aktīvus). Šādu metodiku paredz "Noteikumi par budžeta iestāžu pamatlīdzekļu nolietojuma normām", jo attiecīgajās budžeta iestādēs pamatlīdzekļu vērtība tika iekļauta izmaksās to iegādes brīdī, veidojot pašu kapitālā par šo vērtību pamatlīdzekļu fondu. Komisija pamatlīdzekļiem aprēķina nolietojumu, līdz to atlikusī vērtība sasniedz 5 latus.

Kapitālieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos tiek piemērotas šādas amortizācijas likmes (procenti gadā):

• drošības sistēmām	33%;
• telpu apdarei	20%.

Vērtspapīri

Komisijas valdījumā esošie vērtspapīri tiek turēti līdz termiņa beigām. Ilgtermiņa vērtspapīru novērtēšanai tiek izmantota faktiskās procentu likmes amortizācijas metode. Īstermiņa vērtspapīru novērtēšanai tiek izmantota lineārā diskonta amortizācijas metode.

Norēķini par prasībām

Komisija stingri rūpējas par savlaicīgu saistību izpildi. Šaubīga debitora rašanās gadījumā debitors tiek izslēgts no bilances posteņa "Norēķini par prasībām (debitori)", samazinot Komisijas ieņēmumus tajā pārskata periodā, kura laikā tas tiek izslēgts.

2. Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda ieņēmumu un izdevumu faktiskā izpilde un naudas plūsma (latos)

Lai aizsargātu apdrošināto intereses, ar 2002. gada 6. decembrī apstiprināto lēmumu Nr. 322 "Par izmaksu veikšanas kārtību no Apdrošināto aizsardzības fonda likvidējamās apdrošināšanas akciju sabiedrības "AK Alianse" bankrota gadījumā" Komisijas padome noteica kārtību izmaksām no Apdrošināto aizsardzības fonda un tālāko līdzekļu izmantošanas uzraudzības kārtību. Aizsargājot apdrošināto intereses, apdrošināšanas atlīdzības personām izmaksātas no Apdrošināto aizsardzības fonda kopsummā 8 607 latu apmērā (2003. gadā - 6 588 lat, 2004. gadā - 2 019 lat, 2005. gadā nav veiktas izmaksas, tādējādi veidojot atlikumu 64 latu apmērā par neizmaksātajām apdrošināšanas atlīdzībām).

	Ieņēmumu un izdevumu faktiskā izpilde 2005. gadā	Ieņēmumu un izdevumu faktiskā izpilde 2004. gadā
IEŅĒMUMI		
Ieņēmumi Noguldījumu garantiju fondā	10 364 533	8 289 521
Kreditestāžu maksājumi	10 356 595	8 283 228
Krājaizdevu sabiedrību maksājumi	7 938	6 293
Ieņēmumi Apdrošināto aizsardzības fondā	376 425	269 795
Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi	78 241	38 839
Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi	298 004	230 956
Investīciju ieņēmumi	936 253	693 668
Noguldījumu garantiju fondā	879 525	646 156
Apdrošināto aizsardzības fondā	56 728	47 512
IEŅĒMUMI KOPĀ	11 677 211	9 252 984
IZDEVUMI		
Atlīdzību izmaksa no Apdrošināto aizsardzības fonda	-	(2 019)
IZDEVUMI KOPĀ	-	(2 019)
REZULTĀTS	11 677 211	9 250 965
	Naudas plūsma 2005. gadā	Naudas plūsma 2004. gadā
FINANSĒŠANA		
Maksājumi Noguldījumu garantiju fondā	9 899 473	7 714 154
Kreditestāžu maksājumi	9 892 169	7 707 891
Krājaizdevu sabiedrību maksājumi	7 304	6 263
Maksājumi Apdrošināto aizsardzības fondā	325 412	254 150
Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi	52 393	33 191
Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi	273 019	220 959
NAUDAS PLŪSMA NO FINANSĒŠANAS	10 224 885	7 968 304
INVESTĪCIJU DARBĪBA		
Ieguldījumu (pieaugums)/samazinājums	(11 114 188)	(8 517 645)
Parāda vērtspapīru (pieaugums)/samazinājums		
Noguldījumu garantiju fondā	(10 730 643)	(8 221 144)
Parāda vērtspapīru (pieaugums)/samazinājums		
Apdrošināto aizsardzības fondā	(383 545)	(296 501)
Investīciju ieņēmumi	889 360	551 239
Procentu maksa Noguldījumu garantiju fondā	831 220	506 840
Procentu maksa Apdrošināto aizsardzības fondā	58 140	44 399
NAUDAS PLŪSMA NO INVESTĪCIJU DARBĪBAS	(10 224 828)	(7 966 406)
IZDEVUMI		
Atlīdzību izmaksa no Apdrošināto aizsardzības fonda	-	(2 000)
IZDEVUMI KOPĀ	-	(2 000)
NAUDAS PLŪSMAS REZULTĀTS	57	(102)
Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda sākumā	156	258
Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda beigās	213	156

3. Ieguldījumi vērtspapīros

Šajā postenī tika atspoguļoti iegādātie Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri. Ilgtermiņa vērtspapīru vērtība bilancē tika atspoguļota to amortizētās iegādes vērtībā. Īstermiņa vērtspapīru vērtība bilancē tika atspoguļota to vērtībā, kas iegūta, lineāri amortizējot diskontu.

Fondu ieguldījumi bija izvietoti Latvijas valsts vērtspapīru emisijās ar šādiem raksturlielumiem:

Fondu ilgtermiņa ieguldījumu termiņstruktūra 2005. gada 31. decembrī

Emisijas Nr.	Emisijas datums	Dzēšanas datums	Gada ienesīguma likme (%)	Nominālvērtība (latos)	Bilances vērtība (latos)
LV0000580033	02.12.2005.	02.12.2015.	3.66	709 600	704 552
LV0000580017	14.02.2003.	14.02.2013.	4.96	3 785 000	3 989 822
LV0000570042	06.10.2005.	06.10.2010.	3.40	6 184 400	6 268 694
LV0000570034	08.05.2002	08.05.2007.	5.26	1 618 300	1 640 634
				12 297 300	12 603 702

Fondu īstermiņa ieguldījumu termiņstruktūra 2005. gada 31. decembrī

Emisijas Nr.	Emisijas datums	Dzēšanas datums	Gada ienesīguma likme (%)	Nominālvērtība (latos)	Bilances vērtība (latos)
LV0000560035	29.08.2003.	29.08.2006.	3.97	38 900	39 377
LV0000540862	06.10.2005.	06.10.2006.	2.37	3 280 800	3 222 208
LV0000540854	26.08.2005.	25.08.2006.	2.38	2 727 300	2 685 657
LV0000540847	08.07.2005.	07.07.2006.	2.30	848 300	838 334
LV0000540839	03.06.2005.	02.06.2006.	2.45	3 274 900	3 240 762
LV0000540821	22.04.2005.	21.04.2006.	2.42	8 244 800	8 183 202
LV0000532125	27.10.2005.	27.04.2006.	2.40	2 666 200	2 645 687
				21 081 200	20 855 227

Fondu ilgtermiņa ieguldījumu termiņstruktūra 2004. gada 31. decembrī

Emisijas Nr.	Emisijas datums	Dzēšanas datums	Gada ienesīguma likme (%)	Nominālvērtība (latos)	Bilances vērtība (latos)
LV0000580017	14.02.2003.	14.02.2013.	4.96	3 785 000	3 995 081
LV0000570034	08.05.2002.	08.05.2007.	5.26	1 618 300	1 647 035
LV0000560035	29.08.2003.	29.08.2006.	3.97	38 900	39 336
				5 442 200	5 681 452

Fondu īstermiņa ieguldījumu termiņstruktūra 2004. gada 31. decembrī

Emisijas Nr.	Emisijas datums	Dzēšanas datums	Gada ienesīguma likme (%)	Nominālvērtība (latos)	Bilances vērtība (latos)
LV0000540813	17.11.2004.	17.11.2005.	3.68	84 300	81 631
LV0000540805	08.10.2004.	07.10.2005.	3.73	3 203 500	3 114 047
LV0000540771	04.06.2004.	03.06.2005.	3.61	3 191 000	3 143 479
LV0000540763	23.04.2004.	22.04.2005.	3.87	3 685 200	3 642 452
LV0000532083	17.12.2004.	17.06.2005.	3.48	730 500	718 834
LV0000532075	22.10.2004.	22.04.2005.	3.77	2 246 900	2 221 043
LV0000532067	06.08.2004.	04.02.2005.	3.58	3 707 600	3 694 909
				16 849 000	16 616 395

Vērtspapīru bilances vērtībā iekļautais uzkrātais ienākums pārskata perioda beigās bija sadalīts šādi:

	31.12.2005.	31.12.2004.
Noguldījumu garantiju fonda uzkrātais ienākums	486 179	411 809
Apdrošināto aizsardzības fonda uzkrātais ienākums	30 994	30 995
	517 173	442 804

4. Ilgtermiņa ieguldījumi

	Balances vērtība 31.12.2004.	Iegādāts pārskata periodā	Norakstīts vai izņemts no darbības	Nolietojums		Balances vērtība 31.12.2005.
				Pārskata periodā aprēķinātais nolietojums	Norakstīto ieguldījumu nolietojums	
Nemateriālie ieguldījumi						
Licences un datorprogrammas	55 026	14 177	-	(32 460)	-	36 743
Pamatlīdzekļi						
Skaitļošanas un biroja tehnika	42 314	10 471	(14 440)	(20 211)	14 099	32 233
Transporta līdzekļi	9 129	-	-	(5 906)	-	3 223
Pārējie pamatlīdzekļi	47 499	410	(3 484)	(21 700)	3 439	26 164
Kapitālieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	17 287	-	-	(10 338)	-	6 949
Avansa maksājumi par ilgtermiņa ieguldījumiem	236	-	-	-	-	236
	171 491	25 058	(17 924)	(90 615)	17 538	105 548

Ilgtermiņa ieguldījumu vērtības izmaiņas 2005. gadā, kas norāda izdevumu apmēra atspoguļošanu ieņēmumu un izdevumu pārskatā un pašu kapitāla pārskatā:

	Aprēķinātais nolietojums	Norakstīts vai izņemts no darbības, izslēdzot uzkrāto nolietojumu	Kopā
Kapitālo ieguldījumu nolietojums/ amortizācija, izslēgšana, kas iekļauta ieņēmumu un izdevumu pārskatā	85 996	221	86 217 ³
Pamatlīdzekļu nolietojums/ izslēgšana, kas tieši attiecināts uz izpildes rezultātu, neiekļaujot to ieņēmumu un izdevumu pārskatā	4 619	165	4 784
	90 615	386 ⁴	91 001

2005. gada 31. decembrī avansa maksājumi par ilgtermiņa ieguldījumiem bija veikti 236 latu apmērā - par Komisijas grāmatvedības programmas pilnveidošanu.

Pamatlīdzekļu skaits, kuru nolietojums/izslēgšana tiks tieši attiecināta uz izpildes rezultātu, neiekļaujot to ieņēmumu un izdevumu pārskatā, 2005. gada 31. decembrī bija 14. To atlikusi vērtība 2005. gada 31. decembrī bija 2 764 lati, no tās nolietojums 2 694 latu apmērā atspoguļosies nākamajos pārskata periodos.

³ Komisijas kapitālo ieguldījumu nolietojuma/amortizācijas, izslēgšanas kopsumma veidojas no ilgtermiņa ieguldījumu, kas iegādāti par Komisijas izveides un darbības uzsākšanas budžeta līdzekļiem (skatīt 14. skaidrojumu), nolietojuma 41 531 lata apmērā un pārējo pamatlīdzekļa nolietojuma un izslēgšanas 44 686 latu apmērā (skat. Komisijas ieņēmumu un izdevumu pārskatu).

⁴ Norakstīto un no darbības izņemto ilgtermiņa ieguldījumu vērtība veidojas kā norakstītās sākotnējās vērtības un norakstītā nolietojuma starpība.

5. Tirgus dalībnieku saistības pret fondiem

Šajā postenī tika atspoguļotas finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saistības pret Noguldījumu garantiju fondu un Apdrošināto aizsardzības fondu par 2005. gada 4. ceturksni un 2004. gada 4. ceturksni.

	31.12.2005.	31.12.2004.
Tirgus dalībnieku saistības pret Noguldījumu garantiju fondu	2 760 459	2 295 400
Kreditēstāžu saistības	2 758 265	2 293 840
Krājaizdevu sabiedrību saistības	2 194	1 560
Tirgus dalībnieku saistības pret Apdrošināto aizsardzības fondu	125 833	74 820
Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību saistības	38 895	12 867
Pārējo apdrošināšanas sabiedrību saistības	86 938	61 953
	2 886 292	2 370 220

6. Tirgus dalībnieku saistības pret Komisiju

Šajā postenī tika atspoguļotas finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saistības pret Komisiju pārskatā norādītajā datumā attiecīgi par 2005. gada 4. ceturksni un 2004. gada 4. ceturksni.

Finanšu un kapitāla tirgus segmentu saistības pret Komisiju:

	31.12.2005.	31.12.2004.
Kreditēstāžu saistības	291 624	160 848
Krājaizdevu sabiedrību saistības	2 066	1 577
Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību saistības	29 795	12 407
Pārējo apdrošināšanas sabiedrību saistības	217 256	189 321
Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību saistības	35 064	16 454
Ieguldījumu brokeru sabiedrību saistības	5 931	8 385
Latvijas Centrālā depozitārija un Rīgas Fondu biržas saistības	6 451	4 901
Privāto pensiju fondu saistības	11 876	6 552
	600 063	400 445

7. Norēķini par nodokļiem

Nodokļa veids	Atlikums 31.12.2004.	Aprēķināts pārskata periodā	Samazināts obligāto iemaksu aprēķins	Samaksāts pārskata periodā	Atlikums 31.12.2005.
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (obligātās iemaksas) saistības/(pārmaksa)	-	392 962	(362)	(392 085)	515
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa saistības/(pārmaksa)	-	298 544	-	(298 544)	-
	-	691 506	(362)	(690 629)	515

Obligāto iemaksu aprēķins samazināts par 2004. gadā pārmaksātajām (saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem) darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, kas pārsniedz Ministru kabineta noteikto iemaksu objekta maksimālo apmēru 2004. gadā - 19 900 lati katram nodokļu maksātājam.

8. Nākamo periodu izdevumi

	31.12.2005.	31.12.2004.
Priekšapmaksa par telpu nomu līdz nākamā perioda 9. janvārim	3 933	3 599
Programmnodrošinājuma abonementmaksa	2 347	3 404
Periodiskā literatūra	1 132	2 125
Citi nākamo periodu izdevumi	3 448	3 370
	10 860	12 498

9. Pašu kapitāls

Šajā postenī tika atspoguļoti Komisijas tiešie aktīvi (budžeta izpildes rezultāts) un Komisijas pārvaldījumā esošo fondu tiešie finansiālie aktīvi (izpildes rezultāts). To kustība skaidrota "Pašu kapitāla izmaiņu pārskatā" un tā skaidrojums.

10. Norēķini ar piegādātājiem

Šajā postenī tika atspoguļoti parādi par pārskata gadā Komisijai piegādātajiem materiāliem un pakalpojumiem pārskatā norādītajā datumā.

11. Norēķini par pārējām prasībām

	31.12.2005.	31.12.2004.
Latvijas Bankas saistības pret Komisiju par Eiropas Banku uzraugu komitejas (CEBS) 2005. gada dalības līdzfinansējumu	9 383	-
Eiropas Komisijas saistības pret Komisiju par komandējumu izdevumu atlīdzināšanu	1 913	1 793
Citas saistības pret Komisiju	539	494
	11 835	2 287

12. Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem

Šajā postenī tika atspoguļots Komisijas darbinieku atalgojums un atlīdzības par noteikta darba veikšanu Komisijā. Padomes locekļu atalgojuma izdevumi no kopējiem atalgojuma izdevumiem ir 16.5%. Komisijā 2005. gada beigās strādāja 93 darbinieki, amata vietas Komisijā gada beigās bija 92. Darbinieku skaits atšķiras no amatu vietu skaita saistībā ar darbinieku pieņemšanu promesošu (bērna kopšanas atvaļinājuma laikā un ilgstošas slimības laikā) darbinieku aizvietošanai.

	2005	2004
Maksājumi darbiniekiem un Konsultatīvās finanšu un kapitāla tirgus padomes locekļiem	1 331 158	1 268 430
t.sk. Komisijas padomes locekļu atalgojums	219 352	218 179
t.sk. Konsultatīvās finanšu un kapitāla tirgus padomes locekļu atalgojums	3 450	3 250
Vidējais darbinieku skaits gadā	91	91
t.sk. Komisijas padomes locekļu skaits	5	5
Konsultatīvās finanšu un kapitāla tirgus padomes locekļu skaits	5	4

13. Darbinieku apdrošināšana

	2005	2004
Dzīvības apdrošināšana ar uzkrājuma veidošanu	74 575	67 402
Veselības apdrošināšana	21 511	20 356
Nelaimes gadījumu apdrošināšana	3 793	3 944
	99 879	91 702

Saskaņā ar Komisijas padomes lēmumu apstiprināto "Komisijas darbinieku veselības apdrošināšanas, apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem un dzīvības apdrošināšanas ar uzkrājuma veidošanu kārtību" Komisija ir veikusi tās darbinieku apdrošināšanu, t.sk. to darbinieku dzīvības apdrošināšanu ar uzkrājuma veidošanu, kuri nostrādājuši finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības iestādēs ne mazāk kā piecus gadus, kā arī visu Komisijā strādājošo valsts amatpersonu dzīvības apdrošināšanu ar uzkrājuma veidošanu.

14. Komisijas izveides un darbības uzsākšanas budžeta izdevumi

Komisija tās izveidei un darbības uzsākšanai piešķirtos līdzekļus pabeidza izlietot 2002. gadā. 2005. gada ieņēmumu un izdevumu pārskatā iekļautas izmaksas par aprēķināto nolietojumu 41 531 lata apmērā ilgtermiņa ieguldījumiem, kas veikti no Komisijas izveides un darbības uzsākšanas līdzekļiem. Šie izdevumi atspoguļoti nošķirti pārskata perioda ieņēmumu un izdevumu pārskatā, un to rezultāts ir iekļauts Komisijas budžeta izpildē. 2004. gada ieņēmumu un izdevumu pārskatā no Komisijas izveides un darbības uzsākšanas līdzekļiem bija iekļautas izmaksas par telpu nomu 4 110 latu apmērā un par aprēķināto nolietojumu 94 708 latu apmērā.

15. Komisijas darbībai nozīmīgi līgumi

2000. gada 5. decembrī tika noslēgts līgums starp Latvijas Banku un SIA "Drave" par telpu nomu nekustamajā īpašumā Kungu ielā 1, Rīgā uz 10 gadiem, kurš starp Komisiju un SIA "Drave" pārjaunots 2001. gada 2. augustā. Komisijas telpu nomas izdevumu summa ceturksnī ir 68 493 ASV dolāri (gadā 273 972 ASV dolāri). Komisijai rakstveidā vienojoties ar iznomātāju, līgums var tikt izbeigts pirms termiņa. Komisijai nav nodoma izbeigt līgumu.

16. Tiesvedība un prasības

Komisija, pildot Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumā noteiktās tirgus dalībnieku uzraudzības funkcijas, var tikt iesaistīta tiesas procesos. Finanšu pārskatu parakstīšanas brīdī Komisija kā atbildētājs bija iesaistīta administratīvajos procesos tiesā, no kuriem tikai vienā pieteikuma iesniedzējs cita starpā pieprasīja zaudējumu piedziņu no Komisijas: Administratīvajā rajona tiesā 2006. gada 17. maijā tiks sākta tiesvedība, pamatojoties uz akciju sabiedrības "Baltic International Bank" pieteikumu Administratīvajai rajona tiesai par Komisijas padomes 2005. gada 30. septembra lēmumu Nr. 108, ar kuru Komisija atteica atlīdzināt akciju sabiedrībai "Baltic International Bank" iespējamās zaudējumus 637 500 latu apmērā. Komisijas padome uzskata, ka Komisijas padomes lēmums Nr. 108 pieņemts pamatoti un pieteikums tiesai ir pilnībā noraidāms. Līdz ar to par minēto summu Komisija uzkrājumus neveidoja.

REVIDENTU ZIŅOJUMS

Latvijas Republikas Saeimai

Mēs esam veikuši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (turpmāk tekstā - Komisija) 2005. gada finanšu pārskatu, kas atspoguļoti no 18. līdz 30. lappusei, revīziju. Revidētie finanšu pārskati ietver Komisijas 2005. gada 31. decembra bilanci, 2005. gada ieņēmumu un izdevumu pārskatu, naudas plūsmas pārskatu, pašu kapitāla izmaiņu pārskatu un skaidrojumus. Par šiem finanšu pārskatiem ir atbildīga Komisijas vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko izsakām par šiem finanšu pārskatiem, pamatojoties uz mūsu veikto revīziju.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas izdotajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver finanšu pārskatos norādīto summu un citas finanšu pārskatos ietvertās informācijas pamatojuma pārbaudi izlases veidā. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un nozīmīgu vadības izdarīto pieņemumu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu satura izvērtējumu. Uzskatām, ka veiktā revīzija ir devusi pietiekamu pamatojumu mūsu atzinuma izteikšanai.

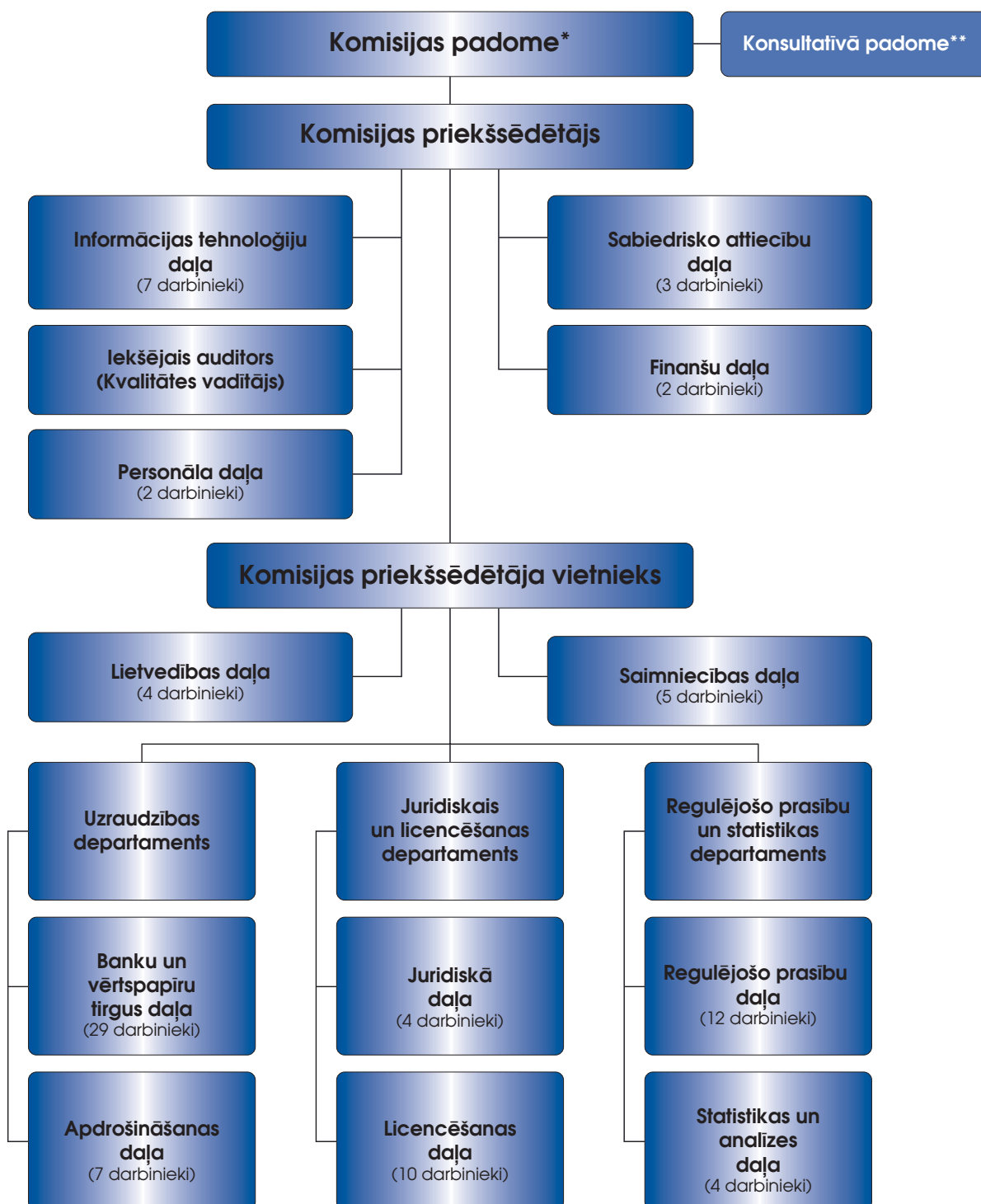
Mūsuprāt, iepriekš minētie finanšu pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Komisijas finansiālo stāvokli 2005. gada 31. decembrī, tās darbības rezultātiem un naudas plūsmu 2005. gadā saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 446 "Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtība" un šo finanšu pārskatu pielikumā izklāstīto Komisijas grāmatvedības politiku.

SIA "Ernst & Young Baltic"
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne
Personas kods: 250873-12964
Valdes priekšsēdētāja
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā,
2006. gada 31. martā

FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS KOMISIJAS STRUKTŪRA

* Padome sastāv no pieciem padomes locekļiem: Komisijas priekšsēdētāja, viņa vietnieka un trim padomes locekļiem, kas vienlaikus ir arī Komisijas departamentu direktori.

** Konsultatīvo padomi uz paritātes principa pamata veido Komisijas pārstāvji un finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku sabiedrisko organizāciju (profesionālo biedrību) vadītāji.

FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS DALĪBNIEKI

Tirgus dalībnieki	31.12.2004.			31.12.2005.		
	Skaits	Aktīvi, milj. latu	Īpatsvars no aktīvu kopsummas, %	Skaits	Aktīvi, milj. latu	Īpatsvars no aktīvu kopsummas, %
Bankas	23	7 850	96.49	23	10 943	96.41
Apdrošināšanas sabiedrības	17	156	1.92	17	189	1.67
Ieguldījumu pārvaldes sabiedrības	10	2	0.02	10	8	0.07
Ieguldījumu fondi	15	36	0.44	17	76	0.67
Ieguldījumi plāni ¹	19	48	0.59	22	82	0.72
Privātie pensiju fondi	5	2	0.02	6	1	0.01
Pensiju plāni	12	25	0.31	13	38	0.33
Krājaizdevu sabiedrības	32	5	0.06	34	6	0.05
Apdrošināšanas brokeru sabiedrības ²	31	4	0.05	35	n/d	
Ieguldījumu brokeru sabiedrības	6	5	0.06	5	4	0.04
Rīgas Fondu birža	1	2	0.03	1	1	0.01
Latvijas Centrālais depozitārijs	1	1	0.01	1	2	0.02
Emitenti	77			59		
Kopā	487	8 136	100	243	11 350	100

¹ Ieguldījumu plāni tiek veidoti pensiju shēmas otrajam līmenim (valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi), t.sk. vienu ieguldījumu plānu pārvalda Valsts kase.

² Aktīvu apmērs 2004. gadam – aptuvens, 2005. gadam – nav datu.

Kontakti:

Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Kungu ielā 1, Rīgā, LV-1050

Tālr. 777 4800

Fakss 722 5755

www.fktk.lv

Visu finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saraksts publicēts
Komisijas mājas lapā internetā.